

Inatsisartut ukiumoortumik nalunaarutaat 2007

Landstingets Årsberetning 2007

Inatsisartut ukiumoortumik nalunaarutaat 2007

Landstingets Årsberetning 2007

Imai

1. Inatsisartut siulittaasuata aallarniutaa	4
2. 2007-imi Inatsisartut katitigaanerat sinniisussallu	8
3. 2007-imi Inatsisartut ataatsimiinneri	14
4. Inatsisartut Siulittaasoqarfiat ataatsimiititaliallu	16
5. 2007-imi Inuusuttut Inatsisartoqarnerat	44
6. 2007-imi ingerlatat suliniutillu allat	48
7. Inatsisartut sullinneqarneranni anguniakkat	54
8. Inatsisartut Allattoqarfianni sulisorisat	60
9. Namminersornerullutik Oqartussat nersornaasiuttagaat "Nersornaat"	62
10. Aningaasaqarneq	64
11. Inatsisartunut ilaasortat ataasiakkaat paasisassarsiorlutik 2007-imi angalaneri	66
Ilangussaq 1 - Piffissami 1989-imiit 2007-imut kuultiusumik NERSORNAASIISARNERIT	70
Ilangussaq 2 - Piffissami 1989-imiit 2007-imut sølviusumik NERSORNAASIISARNERIT	72
Ilangussaq 3 - Inuusuttut Inatsisartuisa 2007-imi inaarutaasumik aalajangersagaat	76

1. Inatsisartut siulittaasuata aallarniutaa

Inatsisartut siulittaasuata Ruth Heilmann.

Ukiuumut qaangiuttumut nalunaarut inatsisiliornerup ammasuunissaanik paasiuminartuunissaanillu Inatsisartut kissaateqarnerattut aammalu Inatsisartut Naalakkersuisullu akornanni suleqatigiinnertut isigineqassaaq. Aammattaaq ukiup ingerlanerani Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ataatsimiititaliullu suliniuterpassuarnik sammiisaannik nalunaarut paasisaqarfiusinnaavoq.

Inatsisartut sulinerat ima aqqissuussaavoq nunatsinni inatsisiliornerup piareersarneqarnissaanut suliarineqarnissaanullu Inatsisartut tamarmiusut minnerpaamik ukiumut marloriarlutik ataatsimiittarlutik. Tamanna sapaatip akunnerinik arfinilinnik arfineq-marlunnik sivisussusilimmik upernaakkut ataatsimiinnertut sapaatillu akunnerinik arfineq-pingasunik qulingiluanillu sivisussusilimmik ukiakkut ataatsimiinnertut pigajuppoq. Tamatumalu saniatigut Inatsisartut ataatsimiititaliaat tamarmik immikkut susassaqarfimmini ukioq kaajallallugu sulisarput. Nunatsinni innuttaa-

sut ataatsimoorlutillu soqutigisallit pissutsinik immikkut ittunik naalakkersuinikkut qinikkat uparuukkumallugit qaqugukkulluunniit ataatsimiititalianut saaffiginnissinnaapput.

Siulittaasoqarfimmut, ataatsimiititalianut Inatsisartunullu ilaasortanut ataasiakkaanut inatsisiliornermik suliaqarnerup piareersarneqarneranut, ataatsimiinnerit ingerlanneqarnerinut ataatsimiititaliullu ingerlaavartumik sulinerannut ukioq kaajallallugu inatsisartuni sulinermut ikiuuttussatut Inatsisartut sullissivittut aqqissuussamik atugassaqartitaapput.

Aqqissuussaq taanna Inatsisartut Allattoqarfiannik taaguuteqarpoq, 27-inillu aalajangersimasumik sulisoqarluni.

Partiillu allattoqarfiinit ataasiakkaanit allaffinnik atugassaqartitaasunit partiillu allattaanik Inatsisartunit atugassaqartitaasunit Inatsisartut sulinerat taperserneqartarpoq. Partiillu allattoqarfii Inatsisartut sulinerata pitsaanerpaamik piareersarneqarnissaanut ingerlanneqarnissaanullu Inatsisartut naalakkersuinikkut immikkoorsitaarnerinik taamatullu Inatsisartut Allattoqarfiannik suleqateqartarput.

Inatsisartut Allattoqarfiata ingerlatsiffittut namminersortutut attaviitsutullu inissisimanera, 1997-imi Naalakkersuisut allaffissornerannit pisortatigoortumik avisaartitsineq aqqutigalugu qulakkeerneqarpoq. Taamaalilluni Inatsisartut Allattoqarfiata maanna iluserisani 2007-imi ukiuni qulingortorsiorluni nalliussivaa. Ukiut kingullit qulit ingerlaneranni Inatsisartut suleriaasiannut tunngasumi pisoqangaatsiartoqarsimavoq. Ataaserli qularnaatsumik oqaatigineqarsinnaavoq, tassa suliasat malunnaatilimmik annertusisimmata. Inatsisartut allaffeqarfiat aqqutigalugu Inatsisartunut ilaasortat suliatigut immikkut ilisimasanik toqqaannartumik pissarsisinnaanerat pingaaruteqartoq maanna ataatsimiititaliaat kiffartuunneqarneranni Inatsisartut namminersaminnik ataatsimiititalianut allatseqarnerannik ilusiliinikkut qulakkeerneqarsimavoq. Taama aqqiinerup kinguneraa inatsisissatut siunnersuutunik, Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuutunik il.il. aamma Inatsisartut ataatsimiititaliaanni suliaqarnerit Naalakkersuisut allaffissorinikkut piareersaataasumik sulinerannit avisaartinneqarsimmata.

Ukiuni kingullerni Inatsisartut suliakkersorneqarnerat

annertusiartuinnarsimavoq. Ukiorlu 2007 allaanerusimanngilaq. Suliassat amerliartuinnarnerat siunnersuutit amerlassusaannit Inatsisartullu oqaluuserinninnerannut quppernerpassuarnillu toqqaannartumik uuttutaasinnaaput. Atortussat tamarmik kalaallisut danskisullu saqqummiunneqarnissaannik piumasaqaat nutserisoqarfimmut Inatsisartunullu ilaasortanut ataatsimiititalianullu ulapereeqisunut oqaatsit marluk atorineqarnissaannik piumasaqaammut sanilliullugu sulinermi ilusiliinerminnik nalequssasaariaqartartunut ajornartorsiutaavoq annertusiartuinnartoq. Ukioq 2007 naalakkersuinikkut annertuunik suliniutiuteqarfiullunilu sunniuteqarluarfiusimavoq. Pensionisiaqarnerup nutarteriffigineqarneranik Inatsisartut akuersissutiginninnerat pensionisialinnut aningaasaliissutit amerlineqarnerannik qulakkeerinnittoq aammalu pensionisiat inuiaqatigiinni akit nalinginnaasumik ineriartornerannut maannamiit malinnaalernissaannik qulakkeerinittuusooq ilaatigut immikkut taaneqarsinnaavoq. Aammattaq immikkut taaneqarsinnaavoq kommuninik aqqissuusseqqinnissamik Inatsisartut akuersinerat, kommunit amerlassusaannik ikilisitsisussaq aamma kommunit Namminersornerullutillu Oqartussat akornanni sulianik agguataarinermik allannguisussaq – marluullutik nukiit atorineqarnerannik pitsanngorsaanerunissamik Kalaallit Nunaatalu aningaasatigut nammineersinnaalernissaanut

periarfissat patajaallisarnissaannik siunertaqartut. Taamaalilluni Kalaallit Nunaata aningaasatigut nammineerunerissaata imminullu aqunnerulernissaata anguniarneranni siunissamut ungasinnerusumut suliniutinut periutsinullu arlalinnut kommuninik aqqissuusseqqinneq tapertaalis-saaq.

Kalaallit-Qallunaat Namminersornerq Pillugu Isumalioqatigiissitaannut Inatsisartut 2007-imissaaq ilaasortaataitaqarput. Ataatsimiititaliap sulinerata inaarutaasumik naammassiniarneqarnera danskit Folketingiannut qinersinermik ajorluartumik akornuserneqarpoq, taamaalilluni 2008-mi aatsaat pisussanngorluni. Ataatsimiititaliarsuup sulinerani nunatta ilaasortaataitaasa akornanni anguniakkat periusissallu tamakkiisumik isumaqatigiissutigineqarnerat iluatsittumik anguneqarmat ataatsimiititaliarsuarmut ilaasortatut nuannaarutigaaara. Tamatuma isumaqatigiinniarnerni Kalaallit Nunaata inissisimanera, ajornakusoortarsimaqisoq, tamatigulli anguniagaqarfiusarsimasooq patajaallisarsimavaa – nunatta Inatsisartuini isumaqatigiinniartarnerit asserluinnaattut.

2. 2007-imi Inatsisartut katitigaanerat sinniisussallu

Inatsisartunut ilaasortat

Inatsisartut, nunatta inatsisiliortui, innuttat qinigaannik 31-nik ilaasorta qarput. Inatsisartut ukiut sisamakkaarlugit qinerneqartarput, Namminersornerullunilu Oqartussaaneq 1979-imi atulermat qulingiluararluni qinersisoqarpoq, kingullermik 15. november 2005-imi.

Inatsisartunut qinersisinnaatitaanermut piumasaqaataavoq

- qinersisartup qallunaatut innuttaassuseqarnissaa,
- 18-inik ukioqalereersimanissaa
- nammineersinnaajunnaarsitaasimannginnissaa, kiisalu
- pineqartup qinersinissaq sioqqullugu sivikinnerpaamik qaammatini arfinilinni Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarsimanissaa.

Qinersinermi kingullermi qinersisinnaatitaapput 38.924-t taakkunanngalu qinersipput 29.139-t.

Kalaallit Nunaat Inatsisartunut qinersivinnut arfineq-pingasunut siusinnerusukkat agguataagaavoq, 1998-imi qinersisarnermut inatsisip allanngortinneqarneratigut Kalaallit Nunaat maanna qinersivinngorpoq ataasiinnaq aammalu qinersiviit ilassutitullu qinigassat immikkoortinneqartarunnaarlutik.

Qinigassanngortittoq partii sinnerlugu qinigassanngortissinnaavoq, ataatsimik arlalinnilluunniit kattusseqateqarluni qinigassanngortissinnaalluni imaluunniit kisimiilluni qinigassanngortissinnaalluni. Qinersinermi kingullermi partiit tallimat qinigassanngortipput – Siumut, Inuit Ataqatigiit, Atassut, Demokraatit Kattusseqatigiillu Partiiat. Taamaalillutik inuit 217-it qinigassanngortipput.

Inatsisartunili ilaasortat 31-iinnaapput. Taamaattumik qinersinermi taasinerit kisitseriaaseq aalajangersimasoq malillugu partiinit, kattusseqatigiinnit kisimiillutillu qinigassanngortittut ilaasortassat akornanni agguataarneqassapput, tamatumani taasinerit pissarsiarineqartut soorunami aallaaviussallutik. Aalajangersimasumik kisitseriaatsip taassuma kingunerivaa partiit kattusseqatigiilluunniit arlaat sinnerlugu qineqqusaartoq ikittuinnarnit taaneqaraluarluni Inatsisartunut isersinnaammat naak allat amerlanerusunit taaneqarsimagaluarlutik kisimiillutik qineqqusaarnertik pissutigalugu isinngitsortut.

2005-imi qinersinerup kingorna Inatsisartunut ilaasortat partiinut tallimanut agguataagaapput:

S	Siumut	ilaasortat 10
IA	Inuit Ataqatigiit	ilaasortat 7
D	Demokraatit	ilaasortat 7
A	Atassut	ilaasortat 6
KP	Kattusseqatigiit Partiiat	ilaasortat 1

2006-ip ingerlanerani Inatsisartunut ilaasortaq, Esmar Bergstrøm, attaviitsunngorniarluni aalajangerpoq. 2007-imi Inuit Ataqatigiit Inatsisartunut ilaasortaataannut ilaalerpoq.

Tamatuma kingorna 2007-ip naanerani Inatsisartuni partiit ima agguataarneqarput:

S	Siumut	ilaasortat 10
IA	Inuit Ataqatigiit	ilaasortat 8
A	Atassut	ilaasortat 6
D	Demokraatit	ilaasortat 6
KP	Kattusseqatigiit Partiiat	ilaasortat 1

Inatsisartunut ilaasortat arlallit Naalakkersuisunut ilaasortatut sulisinnaajumallutik sulingiffeqarnissamut akuerineqarsimapput. Taama pisoqartillugu sulingiffeqartoqarnera tamakkerlugu Inatsisartunut ilaasortamut sinniisussamik ilannguttoqartarpoq. Taamaalilluni 2007-ip ingerlanerani taakku tassaapput:

Siverth K. Heilmann, sinniisussaq Kristian Jeremiassen
Aleqa Hammond, sinniisussaq Otto Jeremiassen
Kim Kielsen, sinniisussaq Jens Lars Fleischer
Agathe Fontain, sinniisussaq Olga P. Berthelsen

2007-imi Inatsisartunut ilaasortat sinniisussallu

 Agnethe Davidsen Hans Enoksen Aleqa Hammond Ruth Heilmann Doris Jakobsen Esmar Bergstrøm Asii Narup Chemnitz Agathe Fontain Ane Hansen Juliane Henningsen Finn Karlsen Thomas Kristensen Godmand Rasmussen Augusta Salling Per Berthelsen Anthon Frederiksen

2007-ip ingerlanerani Inatsisartunut sinniisussaasimasut

Isak Davidsen

Jens Lars Fleischer

Otto Jeremiassen

Simon Olsen

Per Rosing-Petersen

Nikolaj Jeremiassen

Knud Kristiansen

Emilie Olsen

Naja Petersen

Otto Steenholdt

SIUMUT

INUIT ATAQATIGIIT

ATASSUT

DEMOKRATERNE

KATTUSSEQATIGIIT
PARTIAT

Medlemmer og suppleanter i Landstinget 2007

 Lars Emil
Johansen

 Jørgen Wæver
Johansen

 Kim Kielsen

 Vittus Mikaelson

 Jonathan
Motzfeldt

 Kuupik Kleist

 Josef Motzfeldt

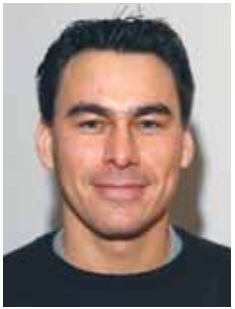
 Johan Lund Olsen

 Ellen
Christoffersen

 Siverth K.
Heilmann

 Palle
Christiansen

 Marie
Fleischer

 Jens B.
Frederiksen

 Lene Knüppel

 Astrid
Fleischer Rex

Øvrige suppleanter i Landstinget i løbet af 2007

Ole
Thorleifsen

Olga P.
Berthelsen

Aqqaluq
Egede

Arkalo
Abelsen

Gert
Ignatiussen

Kristian
Jeremiassen

Jørgen-Ole
Nyboe Nielsen

Anemarie
Schmidt-Hansen

Loritha
Henriksen

Mogens
Kleist

Toqusoqarnera

Inatsisartunut ilaasorta q Agnethe Davidsen, Nuummi uki-
orpassuarni borgmesteriusoq, ulloq 25. november 2007-imi
toqukkut qimaguppoq. Tassunga atatillugu Inatsisartut
Siulittaasuat, Jonathan Motzfeldt, eqqaaniarlugu ima allap-
poq:

**"Inuk imaannaanngitsoq, politikeri imaannaanngitsoq
aqutsisorlu nukittoq Kalaallit Nunaata annavaa.**

*Inatsisartunut ilaasortap borgmesterillu Agnethe Davidsenip
ilimaginngisatsinnik tassangaannaq qimagunneratigut
nunami maani najugaqartugut tamatta imaannaanngitsumik
maqaasisassaqaalersinneqarpugut.*

*Aaqqissuussaaneermik iluarsaaqqinnermi nunarsuarmi kom-
munit anginersaannik pilersitsinissami paasisimasaqar-
luartuunini, siumut takorluugaqarluartuunini aqutsisin-
naassuseqarluarninilu piffissami aggersumi Kalaallit Nu-
naannut iluaqutissanngortittussanngoraluarlugit Nuup
borgmesteria, suliumatuutut, sunniuteqarluartutut pi-
ngaartitaalluurtutullu, ukiut qulit sinnerlugit borgmeste-
rioreerluni qimaguppoq.*

*Kalaallit Nunaata ineriartorneranut iluaqutaanerpaasussaq
angujumallugu borgmester Agnethe Davidsen 2005-mi
qinersinnermi Kalaallit Nunaata Inatsisartuinut ilaasortatut
atuutilerpoq. Tamanna pivooq nunarput tamakkerlugu
kommuninilu Kalaallit Nunaata siunissaa pillugu angunia-
gassatut siunniussanik pingaarutilinnik aalajangigassat
piviusunngortitsinissallu peqataaffigisinnaajumallugit.
Inatsisartunut ilaasorta q borgmesterilu Agnethe Davidsen
aaqqissuussaaneermik iluarsaaqqinnermut nunatta ator-
fissaqartitaatut isigisaminut aalajaatsumik piumassuseq-
qortussutsi siunissamullu ersarissunik takorluugaqarsin-
naassutsi iluaqutissanngortissimavai. Kalaallit Nunaanni
kommunit anginersaattut pilersaarut annertoq Agnethe
Davidsenip nammineerluni siuttuuffissamisut tigusimavaa.*

*Agnethe Davidsen inersimasutut inuunini tamakkerlugu
inuaqatigiinni kalaallini pingaarutilinnik atuuffeqar-
tarsimavoq. 1960-ikkut naajartorneranniit eqqartuussivim-
mi sulisutut eqqartuussisutullu atuutereerluni 1983-mi
isumagininnermut tunngasunut Naalackersuisutut pissu-
sissamisoortumik atuutilerpoq. 1989-miit ukiut marlussuit
Nuummi kommunalbestyrelsimeereerluni 1993-mi Agnethe
Davidsen borgmesterinngorpoq toqunissilu tikillugu
taamatut atuulluni.*

*Agnethe Davidsen qinigaaffinni marlunni 1995-miit 97-mut
aammalu 2005-miit toqunissi tikillugu Kalaallit Nunaata
Inatsisartuinut ilaasortaavoq. Atuuffini allat aqqutigalugit,
inooqataanermigut inuaqatigiinnilu akuunermigut, siunis-
samut ersarissunik takorluugaqarnermigut sakkukillinngi-
saannartumillu sunniuteqarnermigut Agnethe Davidsen
sulinermini inuaqatigiissutsitsinni arnaasimavoq mali-
gassiuisoq.*

*Qinikkatut sulinini tamakkerlugu Agnethe Davidsen partii-
mut Siumumut sinniisuujarsimavoq. Kalaallit Nunaata
oqaluttuarisaanerani Agnethe Davidsen arnanit qinikkanit
sunniuteqarnerpaasimammat qularutigineqassanngilaq.
Atuuffigisimasamini tamani Agnethe mikinngitsumik ma-
qaasineqassaaq. Agnethip qimagutiaarpallaarneratigut
Kalaallit Nunaat inuiaallu kalaallit taarserneqarsinnan-
ngitsumik annaasaqarput.*

*Kalaallit Nunaanni Inatsisartut sinnerlugit Agnethe Da-
vidsenip toqunerani aliasungaarnerput ersersikkumavara.
Agnethip ilaqutai ikinngutaalu eqqarsaatitsigut najorlugillu
misigeqatigaavut".*

*Jonathan Motzfeldt
Inatsisartut siulittaasuat*

3. 2007-imi Inatsisartut ataatsimiinneri

2007-imi ileqquusumik ataatsimiinnerit

Inatsisartut ukiuat septemberimi tallimangornerit pingajuanni aallartittarpoq ukiullu tulliani tallimangornermi tassani naasarluni. Inatsisartut ukiuanni Inatsisartut minnerpaamik marloriarlutik ileqquusumik ukiakkut ataatsimiinnermi upernakkullu ataatsimiinnermi katersuuttarput.

Upernaakkut ataatsimiinneq ulloq 9. marts aallartinneqarpoq ullorlu 2. maj naammassineqarluni, taamaattorli piffissaq 30. marts – 10. april ataatsimiiffiunani.

Ukiakkut ataatsimiinneq ulloq 21. september aallartinneqarpoq ullorlu 14. november naammassineqarluni, taamaattorli piffissaq 26. oktober - 5. november ataatsimiiffiunani.

2007-imi Inatsisartuni ataatsimiinnerni sulineq

	Upernaakkut ataatsimiinneq	Ukiakkut ataatsimiinneq
Ullut ataatsimiiffiit amerlassusiat	22	24
Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuutininik saqqummiussa	8	10
Naalakkersuisut inatsisissatut peqqussutissatullu siunnersuutininik saqqummiussa	17	23
Nassuiaatit nalunaarusiallu	9	3
Inatsisartunut ilaasortat aalajangiiffigisassatut siunnersuutininik saqqummiussa	62	71
Inatsisartunut ilaasortat inatsisissatut peqqussutissatullu siunnersuutininik saqqummiussa	1	1
Nunat Avannarliit Killiit aalajangersagaat	0	5
Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiat	15	14
Naalakkersuisunut apeqqutit	9	14
Siunnersuutit katillutik amerlassusiat	143	165

2007-imi ataatsimiinnerni isumaliutissiissutit

	Upernaakkut ataatsimiinneq	Ukiakkut ataatsimiinneq
Namminersorneq pillugu Ataatsimiititaliaq	0	0
Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq	7	8
Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaq	6	6
Peqqissutsimut Ataatsimiititaliaq	2	4
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq	1	5
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaq	3	7
Eqqissimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq	2	2
Attaveqarnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaq	3	7
Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaq	10	7
Inatsisinik Atortitsinermut Ataatsimiititaliaq	2	2
Kukkunersuinermut Ataatsimiititaliaq	0	1
Akilerartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaq	6	7
Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaq	1	0
Aaqqissuussaaneermut Ataatsimiititaliaagallartoq	2	2
Isumaliutissiissutit katillutik amerlassusiat	45	58

4. Inatsisartut Siulittaasoqarfiat ataatsimiititali

4.1.

Inatsisartut Siulittaasoqarfiat

Inatsisartut ukiuisa aallartinneri tamaasa Inatsisartut siulittaasuut siulittaasullu tullii sisamat, ataatsimoorlutik Inatsisartunut Siulittaasoqarfiusut qinerneqartarput. Siulittaasoqarfiup Inatsisartut avammut sinniisuuffigai Inatsisartullu sulinerata piareersarneqartarnerata ingerlanneqartarneratalu isumannaatsumik ingerlanneqarnissaa qulakkeertussaallugu. Inatsisartut Siulittaasoqarfiat 2007-imi 53-eriarluni ataatsimiippoq.

Siulittaasoqarfik 2007-imi makkunani peqataavoq:

5. – 12. januar / København

Folketingip ukiortaarsiorluni ilasseqatigiissitsinerani Inatsisartut siulittaasuut peqataavoq, tassungalu atatillugu Folketingip siulittaasua Christian Mejdaal ataatsimeeqatigalugu. Aammattaaq Naalakkersuisut siulittaasuata ukiortaasiarluni ilaseteqatigiissitsinerani kiisalu aallartitaqarfimmi pisortap Einer Lemcheq soraarnerani ilasseqatigiinnermi peqataalluni.

26. februar – 2. marts / København aamma Bruxelles

Nunat Avannarliit Killiit siulittaasoqarfiata ulloq 27. februar Københavni ataatsimiinnerani Inatsisartut siulittaasuut peqataavoq. Tamatum kingorna EU-p "The new northern dimension policy" pillugu ataatsimeersuartitsinerani siulittaasoqarfimmi ilaasortat sinneri peqatigalugit Bruxellesimut peqataajartarluni aallarpoq. Københavni uterami Nunat Tamalaat Issittumut Ukiorititaat (IPY) pillugu ataatsimiinnermi siulittaasoq peqataavoq.

26. – 28. marts / København

Nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit workshopimi Inatsisartut siulittaasuut peqataavoq.

16. – 19. april / København

Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap siulittaasuata tullianik piareersaataasumik ataatsimeeqateqarneq kiisalu Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap ataatsimiinnera.

7. – 11. maj / Island

Nunat avannarliit killiit inatsisartuini siulittaasut ataatsimiinneranni peqataaneq.

25. – 26. maj / Ilulissat

KNAPK-p ukiunik 50-inggortorsiorluni nalliuttorsiornerani Inatsisartut siulittaasuut peqataavoq

12. – 18. juni / Tasiilaq aamma Husavik, Island

Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap Tasiilami ataatsimiinnerani Inatsisartut siulittaasuut peqataavoq, tamatum kingorna nunarsuarmioqataajartorneq aammalu pituttorsimangitsumik niueqa-

tigiinnissamik isumaqatigiissutit pillugit Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiivisa Islandimi Husavikimi ataatsimeersuartitsinerannut ingerlaannartumik peqataajartarluni.

22. – 30. juni / København

Nersornaammik tunniussineq, Hans Lyngep Aningaasaateqarfiani ataatsimiinneq kiisalu Lyngby Kirkemi katisitsineq.

27. – 29. august / Kalaallit Nunaata kujataa

Inatsisartut Siulittaasoqarfiata Folketingillu Siulittaasoqarfiata akornanni attaveqatigiinnermut ataatsimiititaliap ataatsimiinnera.

28. september – 4. oktober / København

Folketingip ammarneqarnerani Inatsisartut siulittaasuut peqataavoq kiisalu Folketingip siulittaasua Christian Mejdaal ataatsimeeqatigineqarluni.

3. – 7. december / København

Folketingip siulittaasua nutaaq Thor Petersen Inatsisartut siulittaasuata ataatsimeeqatigaa, kiisalu Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap allattoqarfia ataatsimeeqatigineqarluni.

4.2.

Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliaq

Suleriaaseq pillugu ataatsimiititaliaq Inatsisartut Siulittaasoqarfianni ilaasortanik inuttaqarpoq, taakkulu, siulittaasoqarfimmut sinniisuutitaqariinngitsunit, Inatsisartuni ilaasortaataqartunit sinniisorisanik ilassusigaallutik. Inatsisartut Aningaasanut Inatsissisaannut ilanngutassatut siunnersuutiniq Siulittaasoqarfiup inassuteqaataanik ataatsimiititaliaq suliaqartarpoq Inatsisartullu ataatsimiinnginnerini Inatsisartunut tunngasunut akuersisarnikkut oqartussaasuulluni.

4.3.

Ataatsimiititaliat inatsisitigut pilersinneqartussaataasut aamma Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaq

Tamatum saniatigut ataatsimiititalianik arlalinnik Inatsisartut pilersitsisarput. Ataatsimiititaliat agguaqatigiissitsilluni kisiseriaaseq (d'Hondtip periusaa) atorlugu tamarimik immikkut qinerneqartarput tallimanillu ilaasortaqartarlutik. Taakku Naalakkersuisunut ilaasortaajutigisussaangilat. Inatsisartut ataatsimiititaliaasa ilaat pingasut inatsisitigut pilersinneqartussaataapput, tamatumani pineqarput Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq, Kukkunersuinerumut Ataatsimiititaliaq aammalu Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaq:

4.3.1.

Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaat

Suliassaqarfii

- Suliassanik ataatsimiititaliamut innersuunneqartunik suliarinnineq.
- Nunatsinni nunarsuullu ilaani nunatsinni aningaasaqarnermi sunniuteqartumik aningaasaqarniarnikkut ineriartornermut malinnaaneq.
- Ukiuootumik aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliaqarneq, tassungalu ilanngullugu aningaasaqarniarnikkut politikimut najoqqutassat pingaarnert aalajangersaaviginerini peqataaneq.
- Ilassutitut aningaasaliissutinut inatsisissatut siunnersuummik suliarinnineq.
- Ukiup ingerlanerani Naalakkersuisunit aningaasaliissutissatut qinnuteqaatinik suliarinnineq.
- Aningaasaliissutit aningaasaliissuteqarnermut tunngavissaatitanut naapertuuttumik atornerqarnissaanik qulakkeerinneqataaneq.

Taamaalluni Namminersornerullutik Oqartussat missingersuornermut aningaasaliissuteqartarnermullu aaq-qissuussaanni Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq qitiusumik inissisimavoq.

Tassunga tapiliullugu tamanut atuuttumik aningaasaqarniarnikkut politikimut ingerlaavartumik malinnaasarpoq aningaasaqarniarnikkullu pingaarnertut tulleriiarinertut atatillugu oqallinnerni peqataasarluni. Sulinerup tamatuma ilagisaatut Naalakkersuisut nassuiaataannik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq pissarsiniartarpoq aammalu naalakkersuisunut ilaasortanik isumasioqateqarluni ataatsimeeqateqartarluni Kalaalliat Nunaanni, taamatullumi nunani tamalaani, paasisassarsiorluni angalanertigut tamanut tunngasumik paasisimasani annertusartarlugit. Kattuffinnik suliffeqarfinnillu angisuunik ataatsimeeqateqartarnikkut illuatungeriit killiffii siunissamullu pilersaarutaat pillugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq paasisassarsiorlarpoq. Kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 2 naapertorlugu aningaasanut inatsisip akuersissutigineqarnerani siumut naatsorsuutigineqarsinnaasimangitsunik ukiumi missingersuornerfiusumi Naalakkersuisut aningaasartuuteqarnissaat isertitaqarnissaallu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq Inatsisartut sinnerlugit akuersissutigisinaavaa.

Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaat inisititerluni ataatsimiinnerit ilanngullugit 2007-imi katillugit 42-riarluni ataatsimiippoq.

Paasisassarsiorluni angalanerit:

1. – 9. marts / Belgien

Kalaallit Nunaata aallartitaqarfia takuniarnissaa aammalu suliat ingerlanneqartut arlallit pillugit EU-mi qinikkanik ataatsimeeqateqarnissaq siunertarlugit paasisassarsiorluni angalanerit.

26. april / Nuuk

SIK aamma Nukissiorfiit ilisimatitsiffiusumik ataatsimiititaliaq ataatsimeeqatigai.

19. – 21. februar / Canada

Naalakkersuisut siulittaasuannik, Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisumik, Inatsisartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq kiisalu atorfillitanik arlalinnik angalaqateqarneq. Deschambaultimi aluminiumorffimmut Alcoa Inc.-imit pigineqartumut takuniaarnissaq siunertarineqarpoq.

8. – 15. august / Qaanaaq

Qaanaap Kommunanut paasisassarsiorluni angalanerit. Ataatsimiititaliaq Qaanaamut, Pituffimmut, Siorapalummumut, Moriusamut Savisvimmullu takuniaavoq aammalu arlaleriarluni ataatsimiilluni kiisalu 2008-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu isumasioqatigiilluni.

4.3.2.

Inatsisartut Landskarsip Naatsorsuutaasa Kukkunersiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliaat

Inatsisartut Landskarsip Naatsorsuutaasa Kukkunersiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliaat ulluinnarni Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliamik taaneqartarpoq. Inatsisartut suleriaasiat naapertorlugu siunnersuutit Inatsisartunit ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngortinneqartut Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliaq suliasarai.

Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliaq, ilaatigut Naalakkersuisunut apeqquteqartarnermigut, suliassaqarfimmi iluani ingerlatsinermit malittarinninnissamut pisussaavoq aammalu Naalakkersuisut inatsisitigut killissaritaasut iluani ingerlatsinikkulluunniit ileqqorissaarnermut tunngatillugu killigitat iluani ingerlatsinersut nakkutigissallugu.

Suliassaqarfii:

- Aningaasartuutit isertitallu aningaasaliissutaasimasut malillugit isumagineqarlutillu atornerqarnersut pillugu nalilersuineq.
- Namminersornerullutik Oqartussat nalilinnik pigisaanik aningaasaqarnikkut isumannaatumik ingerlatsisoqarneris pillugu nalilersuineq, taamatullu aamma tamanna anguneqarsinnaaqqullugu nammeneq maleruagassanik siunnersuuteqartarneq.
- Landskarsip naatsorsuusereriaasianik pitsanngorsaataa-

sinnaasunik siunnersuuteqartarnek, tamanna ataatsimiititaliamit pisariaqartutut isigineqaraangat.

- Kukkuersuisut avataaneersut nalunaarutaannik nassuiaataannillu aammalu Naalakkersuisut taakku pillugit nassuiaataannik isummerfigininneq.
- Inatsisartunut naatsorsuutit akuerineqarnissaat pillugu inassuteqaateqartarnissaq.

Inatsisartut Kukkuersuineranut Ataatsimiititaliaat inassititerluni ataatsimiinnerup(rit) saniatigut 13-eriarluni ataatsimiippoq ataasiarlunilu isumasioqatigiilluni ataatsimiilluni.

UKA 07-imi Landskarsip 2006-imi naatsorsuutaasa suliarineqarnerannut atatillugu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiuutinullu Ilinniartitaaneranut Naalakkersuisoq isumasioqatigalugu ataatsimiititaliamit ataatsimeeqatigineqarpoq.

Aammattaq ataatsimiititaliaq 2007-imi makkununga angalavoq

25. – 26. juni / Nuuk

Landskarsip 2006-imi naatsorsuutai pillugit isumasioqatigiinneq.

18. – 24. august / Tasiilaq aamma Island

Paasisassarsiorluni angalaneq:

Tiniteqilaami nunaqarfimmi aqutsisut ataatsimiititaliap ataatsimeeqatigai. Ataatsimiititaliap Tasiilami utoqqaat najugaqatigiiffiat takuniarpaa, eqqagassalerinermi pissutsit misissorlugit, kommunalbestyrelsi ataatsimeeqatigalugu, erngup nukinganik innaallagissiorfik takuniarlugu aammalu atuarfik napparsimmavillu takuniarlugit.

Ataatsimiititaliap Islandimi ataatsimeeqatigai Islandimi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq, avatangiisunut ministeriaqarfik, aningaasaqarnermut ministeriaqarfik aammalu Islandip Nationalbankia. Aammattaq Alcoa Reyðarfjörðurimi aluminiuliorfia ataatsimiititaliap takuniarpaa.

4.3.3.

Inatsisartut Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaat

Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaata 1988-imi nutarterneqarneranut atatillugu Inatsisartut Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaat pilersinneqarpoq. Kalaallit Nunaannut soqutiginaatilinnik nunanut allanut sillimaniarnermullu atatillugu sammisanut nassuiaasianik paasisuttissanillu Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliamut Naalakkersuisut nassiusisarput. Aammattaq ataatsimiititaliami ataatsimiinnerni oqaasinngorlugit paasisuttissiisoqarsinnaavoq, soorluttaaq ataatsimiititaliaq Inatsisartunit Naalakkersuisunilluunniit suliassanik ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngortitanut atatillugu oqaaseqaateqarsinnaasoq. Paasis-

sutissanik pissarsiarineqartunik Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaq oqallisiginnittarpoq aammalu atorussat ataatsimiititaliami isumaliutersuutiginineqartut pisariaqalersippassuk apeqqutinik oqaaseqaatinillu saqqummiussisarluni. Inatsisartut ataatsimiinnerisa avataatigut ataatsimiititaliaq Inatsisartut sinnerlugit isumaqatigiinniutissatut oqallisissianik akuersissutiginnissinnaavoq pisariaqartutullu isigineqarpat sussassaarfinnut tunngatillugu Naalakkersuisunik piginnaatitsisinnalluni.

Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaq inassititerluni ataatsimiinnerup(rit) saniatigut 2007-imi 12-eriarluni ataatsimiippoq.

Ataatsimiititaliap Aningaasanut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq marloriarlugu ilisimatitsiffiusumik ataatsimeeqatigaa.

Ataatsimiititaliap 2007-imi paasisassarsiorluni angalaneri:

26. – 27. marts / Arctic Regional Workshop, København

Ataatsimiititaliap "Arctic Regional Workshop on Indigenous Peoples' Territories, Lands and Natural Resources"-imi Samerådimit, Sametingenit aamma ICC-mit aqqissuunneqartumi peqataavoq. Naalagaaffiit Peqatigiit nunat inoqqaavi pillugit aalajangersimasumik oqallittarfiani aalajangernerup (UNPFII 5) malitsigisaanik workshop-pertoqarpoq, taassumalu inernera UNPFII 6-imut sammisamik tamatungarpiq tunngassutillimmik sammisaqaqqammersumut nalunaarutigineqarluni.

13. – 16. maj / Naalagaaffiit Peqatigiit aalajangersimasumik oqallittarfiat, New York

Naalagaaffiit Peqatigiit nunat inoqqaavi pillugit aalajangersimasumik oqallittarfiata New Yorkimi arfinilissaanik ataatsimiinnerani malinnaanissaq angalanermi pingaarnertut siunertarinerpoq. Aalajangersimasumik oqallittarfiup (Permanent Forum) ilaasortai ataatsimiititaliamit ataatsimeeqatigineqarput, aammattaarlu Naalagaaffinni Peqatigiinni iluarsaaqqinneq pillugu oqariartuut pillugu kiisalu inuit pisinnaatitaaffii pillugit siunnersuisoqatigiinnik qinersinissamut Danmarkip ilaasortaaitassai pillugit danskit Naalagaaffinni Peqatigiinni allaffeqarfianni naatsumik ilisimatinneqarluni. General-konsulatimi avammut tunisaqartarnerup siuarsarneqarnissaa pillugu ataatsimiititaliaq naatsumik ilisimatinneqarpoq.

Ataatsimiititaliami ilaasortaq Marie Fleischer Danmark Kalaallillu Nunaat sinnerlugit oqalugiarpoo, tamatumanilu inuit inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit nalunaarutip piaartumik akuersissutigineqarnissaata pingaaruteqarnera erseqqissaatigalugu. Silap pissusaata allanngoriartornerata kingunerisaanik unammilligassat ilungersunartut annertuullu pillugit annertunerusumik suleqatigiittoqarnissaanut kaammattuivoq, ilaatigullu silap pissusaata Permanent Forumimi immikkut sammisassanngortinneqarnissaanik periarfissaq taallugu. Permanent Forumip siulittaasua Victoria Tauli-Corpuz akisuteqarnermini ataatsimiititaliap suli tapersersuineranut kiisalu oqallittarfiup sulineranut Danmarkip aningaasatigut tapiissuteqartarneranut qujassuteqarpoq.

07. – 10 december / Kangilinnguit aamma Ivittuut Kommuniat

Grønlands Kommandop illersornissamat tunngasunik suliassai imikkooortortaalu, tassunga ilanngullugit Sirius-patruljen, Station Nord aammalu Thule Airbasemi danskit attaveqarnermut officieriat pillugit ataatsimiititaliaq naatumik ilisimatinneqarpoq. Ilaatigut ujaasinermik annaassiniaanermillu ingerlatsineq, nakkutilliineq oqartussaananermillu nittarsaaneq, aalisarnermik nakkutilliineq kiisalu avatangiisinik mingutsisinermillu nakkutilliineq ataatsimiititaliamit paasisaqarfigineqarput.

Ataatsimiititaliaq Ivittuunut takuniaavoq, ilaatigut tassaniillutik CO2-mik uuttortaasarfik kiisalu Ivittuut aatsitassarsioneremut aatsitassanullu katersugaasiviat aammalu kommunip avatangiisinik allanngutsaaliuinerimi illersuinermilu suliai, inuussutissarsiuutitigut suliniutai aammalu kommunit kattussuunerisa pingaaruteqarnera borgmesterimit borgmesterillu tullersortaaniit ataatsimiititaliamut ilisimatissutiginneqarput aammalu kommunip Kangilinnuanut atuumassuteqarnera suleqateqarneralu pillugit ataatsimiititaliaq paasitinneqarluni.

2007-mi ingerlatat allat:

20. februar / Nunanut allanut politiki pillugu isumasioqatigiinneq, Nuuk

Nunat avannarliit ukiumoortumik isumasioqatigiinneranni Nunanut Allanut Pisortaqaarfimmit aqqissuunneqartumi ataatsimiititaliaq peqataavoq. Isumasioqatigiinnermi peqataapput nunanit avannarlernit tikeraartut, isumasioqatigiinnerlu 2007-imi nunanut allanut politikimut tunngassuteqarnerusumik ingerlanneqarluni.

15. marts / Nuuk

Takuniaaneq:

Frankrigip ambassadøria Anne Gazeau-Secret. Ataatsimiititaliaq Hotel Hans Egedemi ilasseqatigiinneremut aggersarneqarpoq.

07. maj / Nittarsaaneq avammullu tunisaqartarnermik siuarsaaneq sammillugit inuussutissarsiuutit pillugit ataatsimiinneq, Nuuk

Nunani tamalaani nittarsaaneq pillugu Kalaallit Nunaanni suliniuteqarneq sammillugu inuussutissarsiuutit pillugit ataatsimiinnermi avammut tunisaqartarnermik piareersaaneq pillugu aalajangersimatumik siunnersuineritallimmi Nunanut Allanut Pisortaqaarfimmit aqqissuunneqartumi peqataaneq.

20. november / Nuuk

Takuniaaneq:

Amerikap Ambassadianit Deputy Chief of Mission Sandra Kaiser kiisalu Mark Draper, ataatsimiititaliamit ataatsimeeqatigineqarput.

20. november / Nuuk

Takuniaaneq:

Naalagaaffeqatigiit siunnersuisoqatigiiffianit (Føderationens Råd) russit inatsisartuinit aallartitat. Naalagaaffeqatigiit siunnersuisoqatigiiffiata nunani avannarlerni sumiiffiit kiisalu nunap inoqqaavi pillugit ataatsimiititaliaannit aallartitat ataatsimiititaliaq ataatsimeeqatigaat.

4.3.4.

Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaat

Ataatsimiititaliat inatsisitigut pilersinneqartussaataitaasut assigalugit Inatsisartut Suleriaasiat naapertorlugu Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititalia-

liaat pilersinneqartarpoq. Inatsiseqarnermut tunngatillugu naalakkersuinikkut suliassat nalinginnaasut tunngaviusumillu inatsiseqarnikkut, ingerlatsiveqarnikkut, kommunini inatsiseqarnikkut aamma pigisanut inatsiseqarnikkut kiisalu eqqartuussiveqarnikkut apeqqutitut tunngasut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap isumagisarpai. Ingerlatsiveqarnikkut tunngasumut ilaapput Danmarkip Naalagaaffiata Inatsisai Tunngaviusut, Namminersorneruneq pillugu Inatsit kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat nammineerlutik Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit maleruagassaat, taakkununga ilaallutik Inatsisartunik qinersisarneq, Naalakkersuisunut ilaasortat akissusaanerat aammalu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerannut apeqqutit. Ingerlatsiveqarnikkut kommuninilu inatsiseqarnermut tunngasutigut Inatsisartut ataanni ataatsimiititaliat atavartut sinnerinut atasuunngitsunut, assersuutigalugu sulianik suliarinnittarnermut inatsimmik, paasitinneqarsinnaatitaaneremut inatsimmik, nalunaarsuisarneremut inatsiseqarnermik, tjenestemandinik, Namminersornerullutik Oqartussat allaffeqarfiannik kiisalu kommunit nunaqarfiillu aqutsivigineqarnerannik sammisanik nalinginnaasunik ataatsimiititaliaq sammisaqarpoq. Pigisanut inatsiseqarneremut tunngasuni nalinginnaasumik isumaqatigiissuteqartarneremut taarsiissuteqartarnermullu inatsiseqarneq, sillimmasiisarneremut inatsiseqarneq, piginneqqaartutut piginnaatitaaffeqarneq, eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarneq qularnaveeqqusiinerlu taaneqarsinnaapput. Innuttaasut inatsisitigut illersugaanerannut, inatsiseqarnerup pitsaassusianut ingerlatsiviullu innuttanik kiffartuusineranut tunngasut pillugit inatsiseqarnermut naalakkersuinikkut pingaarnertut isummersuutit Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaata nakkutigisassarai Inatsisartullu Ombudsmandiata nalinginnaasumik sulineranut atatillugu ataatsimiititaliaq susassaartutut ataatsimiititaliaavoq.

Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaq 2007-imi isumaliutissiissutinik arfineq pingasunik tunniussaqqarpoq kiisalu aalajangiiffigisassatut siunnersuummik ataatsimik saqqummiussaqqarluni (Inatsisartut Ombudsmandiata Ukiumoortumik Nalunaarutaata Inatsisartunit suliarineqarnera).

Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaq 2007-imi quleriarluni ataatsimiippoq ataasiarlunilu isumasioqatigiilluni ataatsimeeqateqarluni. Tamatuma saniatigut ulloq 23. april aamma ulloq 8. oktober Inatsisartut Ombudsmandiat kiisalu 12. novemberimi Politimesteri ataatsimiititaliap ataatsimeeqatigai.

Paasisassarsiorluni angalanerit:

4. - 6. september / Sisimiut:

Sisimiuni pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfik, politeeqarfik, eqqartuussivik aammalu inuusuttunut pinerluuteqarsimasunut inissiisarfik Inatsisunik Atortitsinermut Ataatsimiititaliap takuniarpai.

Ataatsimiititaliap Kangerlussuarmi takuniarpaa pineqaatissinneqarsimasunut utaqqiisaasumik inissiisarfik.

Aammattaq Kangerlussuarmi ataatsimeeqatigineqarpoq/isumasioqatigineqarpoq Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik pinerluttulerinermilu inatsisunik Naalakkersuisut immikkut ilisimasalittaata Leif Senholt. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermi inatsisissamut nutaamut aammalu pinerluttulerinermik inatsisissamut nutaamut Inatsisunik atortitsinermik ministerip siunnersuutaa Leif Senholtip ataatsimiititaliamut saqqummiuppa.

28. november - 5. december / Helsinki aamma København:

Aaqqiagiinngissutinik isumaqatigiissitsiniartarneq pillugu nutavannarliit Helsinki 29. – 30. novemberimi isumasioqatigiinneranni ataatsimiititaliap peqataavoq.

Tamatumunnga atatillugu Københavnimi makku ataatsimeeqatigineqarput:

- Kalaallit Illuat (illersorteqarnermut aaqqissuussinermik ataqatigiissaarisuusooq)
- Folketingip Retsudvalgia
- Center for Konfliktløsning
- Professor dr. Jur. Eva Smith, Kalaallit Nunaanni pinerlutsaaliuinnermi siunnersuisoqatigiit siulittaasuut
- Professor dr. Jur. Vibeke Vindeløv, ilinniartitaanermut "Master i konfliktmægling" ("aaqqiagiinngissutinik isumaqatigiissitsiniartarneq masteri") akisussaasusooq
- Center for Voldtægtsofre, Rigshospitalet (Pinngitsaaleqarsimasunut saaffiginnittarfik)

Kiisalu pinerluuteqarsimasunut tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaq (Retspsykiatrisk afdeling), Risskov, kiisalu Herstedvesterimi kalaallinut immikkoortortaq ataatsimiititaliamit takuniarneqarput.

4.4.

Ataatsimiititaliat ataavartut nunanilu tamalaani aallartitat:

Ataatsimiititaliat inatsisitigut pilersinneqartussaataitaasunik ataatsimiititalianik ataavartunik arlalinnik, amerlassusissaannik suliaqarfissaannillu ukiumiit ukiumut Inatsisartunit aalajangiivigineqarsinnaasunik Inatsisartut pilersitsisarput. Ataatsimiititaliat ataavartut suliassaasa pingaarnersaraat inatsisissatut siunnersuutitut Inatsisartunit ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngorlugit inner-suunneqartunut tunngatillugu misissuinissaq inassuteqaateqarnissarlu. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut ingerlatsinerisa inatsisini aalajangersakkat malillugit ingerlanneqarnissaat ataatsimiititaliat suliassaqarfimminni malinnaavigisassaraat nakkutilliisuuffigissallugillu. Ataatsimiititaliap sulinerani sammeneqartut Naalakkersuisunut Inatsisartunullu ilaasortat siunnersuutaannik Inatsisartut suliarinninneranni suliassaqarfinnit ataasiakkaanit aallaaveqarput. Taamatuttaaq naalakkersuinikkut apeqquut

oqallisigineqartarput, ataatsimiititalianilu ataatsimiittarnerit tunngavigalugit ataatsimiititaliat suliniutaat assigiinngitsut pilersaarusionerqartarlutik. Ataatsimiititaliat ileqqusumik ataatsimiinneri isumasioqateqarluni ataatsimiinnerusut, siunnersuutitik suliarinninnerit ataatsimiititaliamilu sulinerup pilersaarusionerqarneri allatut aalajangiisoqarsimatinnagu ataatsimiinnerni matoqqasuni suliarineqartarput. Siulittaasoqarfik ataatsimiititaliallu suliassaqarfimminni malinnaajumallutik isumasioqatigiinnerni ataatsimeersuarnernilu ukiut tamaasa peqataasarput. Ataatsimiititaliat aqarfimmi ilarpaaluk ukiuoorutimik paasisassarsiorlutik angalanerik aaqqissuussisarput. Kommunalbestyrelsit, nunaqarfinni aqutsisut, atorfillit inuusutissarsiutinillu ingerlatsisut oqalliseqatigisarnersigut sammisaqarfimmi assigiinngitsuni naalakkersuinermut, inuiaqatigiinnut tunngassutillit aningaasaqarnermullu pissutsit paasisassarsiorfigalugit ataatsimiititaliat angalarput. Kommuninit nunaqarfinnillu sinniisorisanik Inatsisartut ataatsimiititaliaat ataatsimeeqateqarnerminni suliassat aalajangersimasut isumaqatigiinniutigisinnaanngilaat, tamannami Naalakkersuisut oqartussaaffigimmassuk. Pisut ilaanni Inatsisartut ataatsimiititaliaat sammisat ilaannut tunngatillugu Naalakkersuisut nassuiaateqaqqulugit qinnuigisarpaat.

2007-imi Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinnerannut atatillugu Inatsisartut ataatsimiititaliat ataavartut aallartitalu makku pilersippaat:

- Inatsisartut Ullormut Oqaluserisassanut Ataatsimiititaliaat (Siulittaasoqarfik)
- Inatsisartut Inuusutissarsiornermut Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Peqqissutsimut Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Attaveqatigiinnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilaqeeqarnermullu Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Qinigaasinnaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Namminersorneq pillugu Ataatsimiititaliaat
- Inatsisartut Aaqqissuusseqqinnermut Ataatsimiititaliaat

4.4.1.

Inatsisartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaat

Suliassa qarfinnut makkununga tunngasut Inatsisartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaata suliaralugillu malinnaaffigissavai:

Niuernermut tunngasut:

- Unammilleqatigiinneq.
- Niuerneq, aammalu kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutit tassunga atasut.
- Inuussutissarsiuqarneq.
- Pisineq/tunisineq.
- Nioqqutissanik eqqussuineq avammullu nassiussuineq.
- Nioqqutissanik pilersuineq.
- Assassorluni sulineq.
- Inuussutissarsiuqatigalugu suliffeqarfiit.
- Nunaqarfinni pissutsit ataatsimut isigalugit.
- Nunaqarfinni tunisassiorneq allatullu inuussutissarsiorneq.
- Imerniartarfeqarnermut tunngasut, imigassanik aalakoornartortalinnik nioqquteqarneq sassaallertarnerlu.
- Nersutit nappaataannut tunngasut
- Nuikissiornermut tunngasut

Aningaaserivinnut sillimmasiisarnermullu tunngasut:

- Pappiaqqanik nalilinnik niuerneq.

Atuisartunut tunngasut:

- Atuisartut Siunnersuisoqatigiivi.
- Nittarsaassineq.
- Nalunaaqutsersuineq.
- Akit
- Akiligassarsisitsisarneq.

Takornariaqarneq:

- Nunatsinni takornariaqarneq.
- Takornariaqarnerup inuussutissarsiuqarneq, aningaasalersuiffiqarneqartarnera.

Aatsitassanut tunngasut:

- Aatsitassat nunamiittut immallu naqqaniittut iluqutiginerat.

Nunat tamalaat akornanni niueqatigiinnermut tunngasut:

- WTO il.il.

Suliffeqarnermut immikkoortortaq:

- Suliffeqarnermik pilersaarusiorneq
- Naligiissitaaneq
- Suliffeqartitsiniarneq
- Suliffissaarusimanerup akiorniarnera
- Sulisilluni ajoqusernerit

- Sulinermi avatangiisit
- Inuussutissarsiuqatigut ilinniartitaaneq

UKA 07-imut atatillugu inuussutissarsiuqatigut ilinniartit sulisitsisullu kattuffii ulloq 18. oktoberimi Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq ataatsimeeqatigai.

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq isumasioqatigiinnermi/ataatsimeersuarnermi ataatsimi peqataavoq:

26. – 30. november / Kangerlussuaq

Takornariartitsinermut tunngasuni aallarnisaasartut aammalu outfitterinut aqqissuussineq pillugit isumasioqatigiinneq Greenland Tourism's Camp Adventure.

Camp Adventureqarneranut siunertarineqarpoq unammilligassat periarfissallu ataatsimut oqallisigineqarnissaannut ingerlatsisussanik nutaanik katersuutitsinissaq, ullumikkut inissisimaneq, tamannalu tunngavigalugu siunissami outfitterinut / adventurenut aqqissuussinermut kaammattuuteqarnissaq.

Ataatsimiititaliaq paasisassarsiorluni makkunani angalavoq:

17. – 20. november / Island

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq takuniarpai Alcoa aluminiuliorfia Islandillu Altingia, aammalu Islandimi nukissiuqarneqarnik ingerlatsivimmi piginnittuunneq pillugu ilisimatinnearluni. Soorluttaaq kiammik nunap iluaneersumik tigooravimmit kiaap sinneruttup atorlunarneqarnissaannut atortut Ataatsimiititaliaq alakkarneqartut.

4.4.2.

Inatsisartut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaat

Suliassa qarfinnut makkununga tunngasut Inatsisartut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaata suliaralugillu malinnaaffigissavai:

Isumaginninnermut tunngasut siulersorneqarnerat aqqissuunneqarnerallu.

- Oqartussaasoqarfiit assigiinnigitsunik suliallit isumaginninnermi suliassatigut suleqatigiinnissaat.
- Kommunit akunnermini akiliiffiqatigiittarnissamut pisussaaffii.

Pissaqarnikkut isumannaallisaavigineqarnissaq pillugu Avannaamioqatigiit isumaqatigiissutaat.

Innarluutillinnut tunngasut:

- Annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat.
- Annertuumik innarluutillinnut ulloq unnuarlu inissiisarfiit.

Ilaqutariit pillugit inatsisitigut maleruagassat:

- Nammineersinnaatitaanermik inatsit.
- Aappaariinnermi inatsisitigut malitsigitinneqartartut.
- Meeqqat inatsisitigut illersugaanerat.
- Meeqqanut tapiissutit.
- Meeqqanut pilersuutit akilersuutit meeravissiar-tarnermullu tapiissutit tunniunneqartarneri.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasut:

- Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq.
- Meeqqanut inuusuttunullu ulloqunnuarlu paaqqinnit-tarfiit.

Inersimasunut immikkut ingerlataqarfiit:

- Inersimasunut immikkut ingerlataqarfiit, taakkunungalu ilanngullugit
- Qimarnguuit

Isumaginninnikkut ikiorsiissutaasartut:

- Pisortanit ikiorsiissutit.
- Angerlarsimaffimmi ikiorteqartarneq.
- Annertussusilerikkamik ikiorsiissutit.
- Naartunermi, ernereermermi meeravissiartaarnermilu sulinnigiffeqartarneq ullormusiaqartarnerlu.
- Pisortanit soraarnerussutisiat.
- Utoqqaat illui.
- Siusinaartumik soraarnerussutisiat piginnaangorsaaq-qiinerlu.
- Ineqarnermut tapiissutit aamma ineqarnermut atatillugu meeqqanut tapiissutit.

Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaq 2007-imi katillugit 22-eriarluni ataatsimiippoq.

Ataatsimiititaliap susassaqaarfiisa iluini kommunimi pissutsit pillugit paasisaqaarinnisaq siunertarlugu Inatsisartut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaat ulluni 6.-7. september 2007-imi Ittoqqortoormiunut paasisassarsiorluni angalavoq. Kommunabestyrelsip ataatsimeeqatiginerata illuatungeriillu susassaqaartut ilisimatitsiffiusumik ataatsimeeqatiginerisa saniatigut paasisassarsiornermi suliffeqarfiit takuniarneqarput aalajangersimasunillu misissuisoqarluni. Kommunimi innuttaasunut pissutsit kiisalu kommunimi pissutsit allat pillugit Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap ilisimatinneqarnissaa tamatumani siunertarineqarluni.

Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliami 2007-imi ataatsimiinnerit aqqissuussinerillu allat:

Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit MIPI-mit ilisimasat kingullerpaat pillugit unnummut paasisutissiiffiusumut Inatsisartunut ilaasortat partiinilu atorfillit Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap ulloq 6. november 2007-imi aggersarpai. MIPI MIPI-llu nalunaarsiaanik kingullernik atuakkiortuusut saqqummiipput.

Innarluutillit pillugit ulluni 14. – 16. maj 2007-imi ataatsimeersuarnermi Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamit aallartitat peqataapput. Innarluutillit pillugit 2007-imi ataatsimeersuarneq Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmit aqqissuunneqarpoq ingerlanneqarlunilu Nuummi Katuami.

Ilaqutariinnermut Ataatsimiititalip 2007-imi illuatungerisani allanik ataatsimeeqateqarnera:

Ulloq 28. marts 2007-imi KANUKOKA ataatsimeeqatigineqarpoq, tamatumani oqaluuserineqarlutik pensionisiat pillugit siunnersuutit Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliami suliarineqartut.

4.4.3.

Inatsisartut Peqqissutsimut Ataatsimiititaliaat

Suliassaqaarfinnut makkununga tunngasut Inatsisartut Peqqissutsimut Ataatsimiititaliaata suliaralugillu malinnaaffigissavai:

Nunatsinni peqqinnissaqarfik:

- Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu.
- Peqqinnissaqarfiup kiffartuussineri.
- Peqqinnissaqarfimmi sulisut (nakorsat, peqqissaasut, ernisussiorlut il.il)
- Isiginnaarutikkut nakorsiartitsisarneq

Nappaatit, ilaatigut makku:

- Timikkut tarnikkullu nappaatit
- Akiuusutissanik kapuuneq.
- Nappaalanerit upalungaarsimanerlu
- Kinguaassiuutitigut nappaatit
- HIV/AIDS.

Inuiaat peqqissuunissaat inuiaallu peqqissuunissaannut pilersaarut

Pinaveersaartitsineq.

Nakorsaatit.

Naartuneq erninerlu:

- Naartunermi eqqiluisaarneq erninissamullu ilitsersuineq.
- Naartuersinneq naartunaveersaatillu.

Kigutilerineq.

Peqqinnissaq pillugu nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit.

Tupa avatangiisinillu tupatorfiunngitsunik isumannaarineq

Inuussutissanik nakkutilliineq (nersutit nakorsaanit piumasaqaatit).

Inatsisartut Peqqissutsimut Ataatsimiititaliaat inissititerluni ataatsimiinnerup(rit) saniatigut 11-eriarluni ataatsimiippoq.

Ataatsimiititaliap naalakkersuisunut ilaasortaq marloriarluni ilisimatitsiffiusumik ataatsimeeqatigaa. Aammattaaq Ataatsimiititaliap 2007-imi ulloq 17. april aamma ulloq 9. november tarnip pissusaanut suliassaqaarfik immikkut ittumik paasisaqaarfigineruniarlugu Nuummi Dronning Ingridip Napparsimmavissua takuniarpaa.

2007-imi isumasioqatigiinnerni/ataatsimeersuarnermi marlunni Ataatsimiititaliaq peqataavoq aammalu paasisassar-

siorluni ataasiarluni angalalluni:

6. – 14. juni / København, Tromsø

Telemedicin pillugu ataatsimiititaliap angalanera/Ataatsimeersuarinera

Utoqqaat aammalu telemedicinimik atuineq pillugu nunat tamalaat ataatsimeersuarneranni Peqqissutsimut Ataatsimiititaliaq peqataavoq. Telemedicinip atornerqarnerani periarfissat suunersut paasissalugit Ataatsimiititaliamit annertuumik soqutigineqarpoq. Ataatsimeersuarnerup nalaani utoqqaat angerlarsimaffii assigiinngitsut marluk telemedicinimik atugaqarfiusut takuniarneqarneranni ataatsimiititaliaq peqataavoq. Ataatsimeersuarnerup kingorna Tromsømi telemedicinimut qitiutoqarfik Naalakkersuisunit aallartitat peqatigalugit ataatsimiititaliap takuniarpaa.

Tromsømut ingerlaarnermi ataatsimiititaliaq Københavnimut unillatsiarpoq, tamatumani periarfissaq atorlugu Falck takuniarneqarpoq Danmarkimi tassannaannartumik pisoqartillugu upalungaarsimaneq qanoq ingerlanneqarnerisooq paasisaqarfiginiarlugu.

8.-10. september / Nuuk

Nunamed 2007-imi ataatsimiititaliaq peqataavoq.

4.4.4.

Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaat

Suliassa qarfinnut makkununga tunngasut Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaata suliaralugillu malinnaaffigissavai:

Inuussutissarsiutigalugu aalisarneq aamma inuussutissarsiutiginaq aalisarneq.

Ukuninnga nakkutillineq:

- Aalisarneq tamaat (Kilisalluni aalisarneq, raajarniarneq, qassutiniq kivisittakkanik aalisarneq, ningittagarsorluni aalisarneq, kapisilinniarneq, eqalunniarneq, assagiarsuniarneq, uilunniarneq, bundgarnersorluni aalisarneq il.il.).
- Aalisarsinnaanermut akuersissutit.
- Pisassanik agguaassisarneq.

Tunisianik nalunaaruteqartarneq, tunisineq tunisassiornerlu makkuninnga:

- Aalisakkat.
- Piniakkat.
- Naasorissaanermut nioqqutissiat.

Inuussutissarsiutigalugu piniarneq aamma inuussutissarsiutiginaq piniarneq makkuninnga: (taamaattoq apeqqutit eqqissimatitsinermit tunngasut pinnagit)

- Miluumasut imarmiut.
- Miluumasut nunamiut.
- Timmissat.

Aallaaniartilluni angallatit.

Piniarsinnaanermut aallaaniarsinnaanermullu akuersissutit. Nunalerineq:

- Inuussutissarsiutigalugu naasunik il.il. naatitsinermit nunaminernik atuineq killiliisarnerlu.

Nersutaateqarneq.

Imaani tatsiniluunniit tukertitsiviit.

Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaat 2007-imi makkuninnga ingerlataqarpoq.

2007-ip ingerlanerani ataatsimiititaliaq 10-nik isumaliutissiissusiorpoq, 2007-imi upernaakkut ataatsimiinnerup nalaani pingasut aammalu 2007-imi ukiakkut ataatsimiinnerup nalaani arfineq marluk. Ataatsimiititaliaq 2007-ip ingerlanerani ileqqusumik arfineq marloriarluni ataatsimiippoq ataasiarlunilu isumasioqatigiilluni ataatsimiilluni. Ataatsimiititaliaq paasisassarsiorluni takuni-aangilaq.

Ataatsimiititaliap angalaneri:

22. – 26. februar / Kalaallit Nunaata kujataa

Nunalerinermik ingerlatat assigiinngitsut, tassunga ilanngullugu Upernaviarsummi savaatilinggorniat atuarfiata toqoraaviullu Neqip takunissaat ataatsimiititaliap angalanerani siunertarineqarpoq. Aammattaaq Qaqortumi nunalerinermut siunnersorteqarfik kiisalu savaateqarfiit arlallit ataatsimiititaliamit takuniarneqarput.

4.4.5.

Eqqissimatitsinermit Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaat

Suliassa qarfinnut makkununga tunngasut Inatsisartut Eqqissimatitsinermit Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaata suliaralugillu malinnaaffigissavai:

Itsarsuarnitsat nunami aalaakkaasut illullu pillugit eqqissimatitsinermit aalajangersakkat.

Pinnagortitamik eqqissimatitsineq:

- Uumasunik nujuartanik naasunillu nungutsitaanissaminnut navianartorsiortunik nunat tamalaat akornanni niuernerq.
- Uumasunik nujuartanik naasunillu nungutsitaanissaminnut navianartorsiortunik nunamut eqqussuineq avammullu annissuineq.
- Nunap ilaanik, nunaminernik il.il. eqqissimatitsineq.
- Naasoqassuseq.

Eqqissimatitsinermit aalajangersakkat pisuussutit uumasusillit pillugit, soorlu makku:

- Miluumasut imarmiut.
- Miluumasut nunamiut.
- Timmissat.

- Aalisakkat.
- Uumasut piniagassat pillugit ingerlatsineq.

Avatangiisimik nunami, silaannarmi imaatigullu illersuineq, tassunga ilanngullugu sermersuaq.

Pinnngortitamik illersuineq:

- Sanaartornermi pilersaarusionsineq. (Nunaminernik aliannaarsaarfiusinnaasunik pissarsisarineq)
- Kulturimut tunngasutigut avatangiisit.
- Angallassineq tamatumalu avatangiisinut kinguneqaatigisartagai.
- Nunami, silaannarmi imaanilu mingutsitsineq, tassunga ilanngullugu sermersuaq.
- Nunami immallu naqqani aatsitassanik iluaqutiginninarnermut atatillugu apeqqutit avatangiisinut tunngasut kinguneqaatigisartakkallu.

Pinnngortitaleriffik.

Eqqagassanik passussineq il.il.

Nunanut tamalaanut Naalagaaffeqatigiinnermullu tunngasut:

- Danskite Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu Ministereqarfiat.
- Dansk Polarcenter.
- Miljøstyrelsen.
- Danmarks Miljøundersøgelser.
- Kalaallit Nunaanni misileraanernut ilisimatusarnermullu ingerlatsiviit, soorlu Zackenberg allallu.
- Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffiat.
- Issittumi Siunnersuisoqatigiit.
- Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiivi.

Ataatsimiititaliap angalaneri:

Eqqissisimatitsinermit Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap ulloq 28. april 2007-imi Maniitsup kommuniani olivinisorfik takusarparaa. Olivinisorfik pillugu nalinginnaasumik ilisimatineqarnerup saniatigut aatsitassarsiorfiup eqqaani avatangiisitigut pissutsit pillugit Eqqissisimatitsinermit Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq immikkut ittumik ilisimatineqarpoq.

Eqqissisimatitsinermit Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq 2007-imi quleriarluni ataatsimiippoq.

4.4.6.

Inatsisartut Attaveqarnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaat

Suliassaqarfinnut makkununga tunngasut Inatsisartut Attaveqarnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaata

suliaralugillu malinnaaffigissavai: Angallannermut tunngasut.

- Timmisartuussisarineq:
- Silaannakkut angallanneq.-Mittarfiliorneq.-Heliportit.
- Imarsiorneq: Nunatsinni nunattalu avataani.-Inuttat sulinermit atugassarititat maleruaqqusallu.
- Umiarsualiviit: Sanaartorneq.-Aserfallatsaaliineq.-Ingerlatsineq.

Pilersuineq:

- Usinik assartuineq.
- Royal Arctic Line.
- Nunaqarfinnik pilersuineq.

Nukissiornermut tunngasut:

- Illoqarfinni nunaqarfinnilu imermik pilersuineq.
- Erngup nukinga atorlugu nukissiorneq.
- Innaallagiaq, tassunga ilanngullu illoqarfinni nunaqarfinnilu innaallagissamik pilersuineq.
- Nukissaq nukissamillu pilersuutit ataavartut (anorisaatit, seqineq iluaqutigalugu nukissiorneq aamma nunap kissarnera atorlugu nukissiorneq).

Attaveqatigiinnermut tunngasut:

- Allakkerineq.
- EDB-mut aamma teknologi atorlugu paasisutissiisarnermut tunngasut.
- Tele, TV aamma radioqarfiit taakkuninngalu piorsaaneq.
- VHF-imut allanullu radio atorlugu attaveqatigiittarnermut tunngasut.
- Tele-kkut attaveqatigiittarneq tamatuminngalu piorsaaneq.

Inissiatileqatigiiffik INI:

- Inissianik attartortittakkanik allaffissornikkut ingerlatsineq.

Boligstøtte:

- Naafferartumik akilersuutit.
- Terminut ernialiussat.
- Akiligassanik kinguaattoorutit.

Inissianik attartortitsisarineq:

- Inissigallartarfiit.
- Akiligassanik kinguaattoorutit.
- Inissiat attartortittakkat.
- Pisortanut inissiat.

Inissiat:

- Sulisorisanut inissiat.
- Inissianik iluarsaassineq.
- 60/40-mik illuliat.

- Piginneqatigiilluni illuliortiterneq.
- Nunaqarfinni illuliortiterneq.
- Nammineerluni illuliat.
- 10/40/50-imik illuliat.

Ataatsimiititaliap susassaqrfinut tunngasuni nunanut allanut tunngasut.

Inatsisartut Attaveqarnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaat 2007-imi makkuninnga ingerlataqarpoq:

2007-ip ingerlanerani ataatsimiititaliaq qulinik isumaliutissiissusiorpoq, 2007-imi upernaakkut ataatsimiinnermi pingasut aammalu 2007-imi ukiakkut ataatsimiinnermi arfineq marluk. Ataatsimiititaliaq 2007-ip ingerlanerani 12-eriarluni ataatsimiippoq. Ataatsimiititaliaq angalanani luunniit paasisassarsiorluni takuniaangilaq.

4.4.7.

Inatsisartut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaat

Suliassaqrfinnut makkuninnga tunngasut Inatsisartut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaata suliaralugillu malinnaaffigissavai:

Kultureqarneq nutaarsiassalerinerlu:

- Aviisit
- Toqqorsiviit
- Atuagaateqarfiit
- Atuakkanik saqqummersitsisarfiit
- Katersugaasiviit
- Radio aamma fjersyni

Ilageeqarneq:

- Den kirkelige Højskole
- Ilagiit
- Palasitit ilinniartitaaneq
- Ajoqitit ilinniartitaaneq
- Pattattutut ilinniartitaaneq

Atuarfeqarneq ilinniartitaanerlu:

- Ulluunerani paaqqinnittarfinnut tunngasut
- Meeqqat atuarfiat
- Immikkut atuarfiit
- Ilinniarnertuunngorniarfiit
- Ilinniartitaanerit ingerlaqqiffiusut
- Sunngiffimmi sammisassaqrartitsineq
- Højskolit
- Ilinniagaqarnerisutit
- Ilinniartut inaat

Timersorneq

Ilisimatusarneq:

- Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik
- Ilisimatusarfik

Nunani tamalaani pissutsit.

Tamatuma saniatigut nunani avannarlerni allani kultureqarnikkut ilinniartitaanikkullu politikip ineriartornera Nunanilu Avannarlerni killerni suleqatigiinneq Ataatsimiititaliap malinnaavigisariaqarpai. Tassunga atatillugu Namminersornerullutik Oqartussanit akuersissutigineqarsimasunik isumaqatigiissutikkut aalajangersakkatigullu pisussaaffeqartoqarsinnaavoq. Inatsisartut ataatsimiinnerinut atatillugu suliffeqarfinnik oqartussaaffimmi ataaniit-tunik Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliap takuniaasarnera ileqquuvoq, taamaalilluni suliassaqrarfimmi iluani susoqarneranik paasisasasaqrnerulertarluni.

Inissisiterluni ataatsimiinnerup(rit) saniatigut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaq 2007-imi 25-eriarluni ataatsimiippoq, ataasiarluni isumasioqatigiilluni, aqqaneq marlunnik sassartitsilluni aammalu ilisimatitsiffiusumik pingasoriarluni Naalakkersuisunik ataatsimeeqarteqluni.

Ataatsimiititaliaq makkunani paasisassarsiorluni angalavoq:

26. februar - 2. marts / København aamma Odense
 Nunat Tamalaat Issittumut Ukiorititaat 2007/2008-mik sisamanngornermi ulloq 1. marts 2007 Københavnimi ammaanersiorluni aqqissuussami Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaat peqataavoq. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliaq suliassaqrarfimminut attuumassuteqartuni paasisassarsiorluni takuniaavoq ataatsimiillunilu. Ataatsimiititaliap ilaatigut takuniarpai tunisassiornermik ilinniarfik, Dansk Polar Center, Københavnimi Odensemilu kalaallit illui aammalu Danmarkimi kalaallit ilinniagaqrartut ataatsimeeqatigalugit.

Paasisassarsiorluni takuniaanerit:

26. april / Nuuk
 Inerisaavimmut paasisassarsiorluni takuniaaneq

26. april / Nuuk
 Nuuk Internationale Friskolemut, NIF, paasisassarsiorluni takuniaaneq

24. september / Nuuk
 Ilimarfimmu paasisassarsiorluni takuniaaneq

12. oktober / Nuuk
 IMAK-imut paasisassarsiorluni takuniaaneq ullup qeqqasiornerlu.

2007-imi ingerlatat allat:

12. - 13. april / Nuuk

Naleqqiiffik, meeqqat atuarfiat pillugu IMAK-ip ataatsimeersuartit-sinera.

16. april / Nuuk

Ilinniarnertuunngorniarninnik nutarterineq pillugu Nuummi GU-mi ulloq sammisaqarfiusoq Ilinniarnertuunngorniarninnik nutarterinermut suleqatigiissitaliamit KIIP-imillu aqqissuunneqartoq. Ataatsimiititaliami ilaasortat apeqqarissaarfigineqarput.

27. juni / Nuuk

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaannik ataatsimeeqateqarneq.

03. juli / Sisimiut

Knud Rasmussenip Højskoliata ukiunik 45-nngortorsiorluni nalliut-torsiornera. Ataatsimiititaliap siulittaasua ataatsimiititaliaq sinner-lugu peqataavoq.

23. - 24. november / Nuuk

KNR-ip Public Service pillugu isumasioqatigiissitsinerani peqataaneq, tamatumani sammisaq pingaarneq tassaalluni: Oqariaaseq Public Service immikkut sammillugu nunatsinni tusagassiuitit siunissami ineriartornissaat.

4.4.8.

Inatsisartut Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaat

Suliassaqarfinnut makkununga tunngasut Inatsisartut Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaata suliaralugillu malinnaaffigissavai:

Isertitanit akileraarutit:

- Inummut akileraarutit.
- Ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit.
- Iluanaarutinit akileraarutit.
- Marloraammik akileraarusiinnginnissaq.

Akileraarutitigut nalimmassaaneq:

- Kommunit procentinngorlugu akileraarusiussa
- Inuttut akileraarutitigut nalimmassaaneq
- Ingerlatsiviit akileraarutitigut nalimmassarneqarnerat
- Kommunit ataatsimoorlutik akileraarutaasa agguataarneqarneri

Aningaasanik ileqqaarluni katersinerit akileraarutitigut ajunngitsorsiassartallit.

Akitsuutit:

- Umiarsualivissinnermut akitsuutit.
- Raajanut akitsuutit.
- Aningaasannanniarnermut akitsuutit.
- Naqissusiinnermut akitsuutit.
- Aningaasanoorutitut akitsuutit.
- Nioqutissanik eqqussinnermut akitsuutit.

- Qamutitut motorilinnut akitsuutit

Inatsisartut Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaat 2007-imi arfineq marloriarluni ataatsimiippoq.

UPA 07-imi isumaliutissiissutit tunniunneqartut: 6 aammalu UKA 07-imi: 6

Akileraartarnermut Ataatsimiititaliaq paasisassarsiorluni uunga takuniaavoq:

12. november:

Qeqqani immikkoortortaarfik, tassani Akileraartarnermut tunngasut aammalu akileraartarnermut akiliisitsiniartarnermullu tunngasut nutaamik aqqissorneqarnerat pillugit ataatsimiititaliaq paasitineqarluni.

4.4.9.

Inatsisartut Qinigaasinnaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliaat

Nutaamik qinersisoqarneranut atatillugu qinersinerup misilinneqarnissaanut ataatsimiititaliaagallartumik, siviisunerpaaamik ilaasortaasimasunit angajullermik taassumalu toqqagaannik sisamanik allanik ilaasortalimmik, tak. Inatsisartut Suleriaasiat, §1, imm.3, pilersitsisoqassaaq. Ataatsimiititaliaq Inatsisartuni Naalakkersuisunilu ilaasortat qinigaasinnaanerat pillugu, Inatsisartut Suleriaasiat §1, imm. 4 aamma § 6, imm. 2, naapertorlugit inassuteqaateqassaaq.

Qinigaasinnaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliaq Inatsisartut inissitsiterlutik ataatsimiinneranni Inatsisartullu ukiuata aallartinnerani Suleriaatsimi § 7, imm. 2, naapertorlugu pilersinneqartarpoq. Pissutsit Inatsisartuni Naalakkersuisunilu ilaasortat ilaasortaanerannik naleqqutsisusuunnaartitsinnaasut pillugit, Suleriaatsimi §2 aamma 6, imm. 2, naapertorlugit ataatsimiititaliaq Inatsisartunut inassuteqaateqassaaq. Aningaasarsiat pillugit inatsimmi § 9 malillugu Inatsisartut siulittaasuata Naalakkersuisunulluunniit ilaasortap ingerlassani atorfeqarfinniluunniit pi-sortanit namminersortunilluunniit pigineqartuni isumaginninnerminnik tigungmiinnarumallutik kissaatigisaat aammattaq ataatsimiititaliamut aalajangiiffigisassatut saqqummiunneqartassapput.

4.4.10.

Inatsisartut Namminersorneq pillugu Ataatsimiititaliaat

Namminersorneq pillugu Pisortaqarfiup atorunnaarsinneqarneraniilli Namminersorneq pillugu Ataatsimiititaliaq sulianik ingerlataqanngilaq. Namminersorneq pillugu Ataatsimiititaliami ilaasortat tamarmik Kalaallit-Dansk

Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitaanni ilaasortaapput. Isumalioqatigiissitami ilaasortat kalaallit allat tassaapput Anthon Frederiksen (K) aammalu Johan Lund Olsen (IA) kiisalu isumalioqatigiissitallu siulittaasua Jonathan Motzfeldt (S). Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap suliani 2008-p ingerlanerani naammassissagaa naatsorsuutigineqarpoq.

4.4.11.

Inatsisartut Aaqqissuusseqqinnissaq pillugu Ataatsimiititaliaat

Pisortat ingerlatsiviannik iluarsaaqqinnermi (kommunik iluarsaaqqinnermi) suliamik Naalakkersuisut ingerlatitseqqinnerannik malinnaanissaq Inatsisartut Aaqqissuusseqqinnissaq pillugu Ataatsimiititaliarigallagaata suliasaraa .

Ataatsimiititaliaq 2007-imi arfineq marloriarluni ataatsimiippoq. Ataatsimiititaliaq ilisimatitsiffiusumik ataatsimiinnanilu isumasioqatigiilluni ataatsimiingilaq.

Ataatsimiititaliaq 2007-imi isumaliutissiissutinik sismanik tunniussaqrpoq

4.4.12.

Nunanilu tamalaani aallartitat

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivi

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivi 1952-imi piler-sinneqartoq inatsisiliortut suleqatigiillutik oqallittarfigaat. Nunanit Avannarlernit tallimaasunit (Danmarkimit, Norgimit, Sverigimit, Finlandimit Islandimillu) aammalu namminersornerusoqarfinnit pingasuusunit (Kalaallit Nunaannit, Savalimmiunit Ålandimillu) qinikkanik 87-inik Siunnersuisoqatigiit ilaasortaqrput. 1971-imiit nunani avannarlerni naalakkersuisut Nunat Avannarliit Minister-rådianni suleqatigilerput. Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivi siulittaasoqarfikkoortumik siulersorneqartoq ukiumoortumik ataatsimeersuarnerni oktoberimi naalakkersuinikkut oqallinnissanut aammalu sammisaqarluni ataatsimiinnernut katersuuttarpoq. Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivini sulineq ataatsimiititaliani partiillu agguataarnerini sulinertut ingerlanneqartarpoq. Nunat avannarliit Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaanni aamma Nunat avannarliit Avatangiisinut Pinngortitamilu Isumalluutitut Ataatsimiititaliaanni nunatsinnit sinniisorisat marluusut 2007-ip naanerani ilaasortaapput.

Ilaasortanit katillugit 87-iusunut Inatsisartut ilaasortaataat naak marluinnaagaluarlutik Nunani Avannarlerni Siunnersuisoqatigiit partiinut agguataarnerini suliaqartutullu ataatsimiititaliani ataatsimiinnerni peqataasarnermikkut nunat avannarliit sinnerisa inatsisiliortuutit Kalaallit Nunaata soqutigisaasa malunnartinneqarnissaat qulakkeertarpaat.

Taamaallluni nunat avannarliit suleqatigiinneranni nunatta ilaasortaataat marluusut Kalaallit Nunaata avammut kiinnertartorai taakkulu nunatsinni pissutsit nunanit tamalaanit akuersaarneqarnissaat ilisimaneqarnissaallu pilersitseqataaffigisarlugu. Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivini inatsisiliortut suleqatigiinnerat Minister-rådimut aalajangersagaliornertigut piviusunnigortitsivigineqartarpoq. Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivnut atattillugu partiit arlallit angalanerni makkunani peqataatitaqarput:

23. – 26. april / København

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa ataatsimeeqatigiinneri Peqataapput Kim Kielsen, Siumut aammalu Johan Lund Olsen, Inuit Ataqtigiit.

26. – 29. august / Berlin

Baltic Sea Parliamentary Conference.

Peqataavoq Josef Motzfeldt, Inuit Ataqtigiit.

22. – 25. september / Göteborg

Göteborgimi nunat avannarliit pillugit sapaatip akunnera sammisaqarfik.

Peqataavoq Josef Motzfeldt, Inuit Ataqtigiit.

29. oktober – 1. november / Oslo

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa ataatsimiinnerat.

Peqataapput Otto Jeremiassen, Siumut aammalu Augusta Salling, Atassut.

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiat

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiat nunat inatsisiliortoqarfiit akornanni aaqqissuusaaavoq nunatta Inatsisartuinit, islandimiut Altingiannit (inatsisartuinit) Savalimmiullu Lagtingiannit (inatsisartuinit) nunat pingasuusut aallartitaannit ilaasortaaffigineqartoq. Nunat aallartitaat tamarmik immikkut arfinilinnik ilaasortaqrput. Siunnersuisoqatigiiffiup siulittaasoqarfiani sinniisorisat nunat aallartitaqartut tamarmik immikkut toqqartarpaat. Island Kalaallit Nunaat taarserlugu 2007-imi augustimi siulittaasuutitaqalerpoq. Siunnersuisoqatigiiffiup naalakkersuisutigoortumik isumaqatigiissutaani nunat ilaasortaasut pingasut akornanni siulittaasutut inissaq paarlagaanpeqartassasoq aalajangersarneqarpoq, taamaallluni siulittaasooq ukiumut ataatsimut atuuttussaalluni. Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiat ukiumoortumik sammisaqarluni ataatsimeersuarterlunilu ukiumoortumik ataatsimiit-tarpoq. Taakkuttaaq siulittaasutut inissisimaffiup paarla-gaaffiusarneratulli paarlagaaffigineqartarput, taamaallluni piffissami ukiumik pingasunik sivirususilimmi nunani pingasuusuni tamani sammisaqarluni ataatsimeersuortoqartarluni ukiumoortumillu ataatsimiittoqartarluni.

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiat 2007-imi makkununga angalavoq:

27. februar – 1. marts / København aamma Bruxelles:

Siulittaasoqarfiup Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa siulittaasoqarfiat Københavnimi ataatsimeeqatigaa, aammattaaq Bruxellesimi "The new Northern Dimension Policy" pillugu ataatsimeersuarnermi siulittaasoqarfik peqataavoq. Aallartitat siulittaasuut peqataavoq.

14. – 17. juni / Húsavík, Island:

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata immikkut sammi-saqaarluni ukiumoortumik ataatsimeersuarnera. Sammineqartoq tassaavoq "Vestnorden i en globaliseret verden" (Nunarsuarmioqataaleralluttuinnarnermi Nunat Avannarliit Killiit peqataanerat) pingaartumillu sammineqarlutik pituttorsimangitsumik niueqatigiinnissamik isumaqatigiissutit. Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiat, EFTA-mit aallartitat, Norgimi Stortinget, SCPAR kiisalu Nunani Avannarlerni Killerni ingerlatallit peqataapput. Aallartitat tamarmik peqataapput.

20. – 24. august / Nuuk:

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata ukiumoortumik ataatsimiinnera. Stortingimit alaatsinaatsitat peqataapput. Atlantikup avannaani annaassiniartarnermi suleqatigiinneq, ataatsimut aalisagartassat pillugit ilisimatusarnermi suleqatigiinneq, Issittumi arnanut atugassarititat aammalu Nunani avannarlerni Killerni nunat avannarliit højskoliisa siuarsarneqarnissaat pillugit aalajangersakkat ataatsimiinnermi Siunnersuisoqatigiiffimmit akuersissutigineqarput. Aammattaaq issittumit aallartitanik ataavartunik EU piler-sitseqqullugu siunnersuisoqatigiiffimmit kaammattorneqarpoq. Aallartitat tamarmik peqataapput.

29. oktober – 1. november / Oslo

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa ataatsimiinnerat: Nunat taakku pingasuusut avatangiisinut ministerii, aalisarnermut ministerii, nunanut allanut ministerii, suleqatigiinnermut ministerii aammalu ilinniartitsinnermut ministerii ataatsimeeqatigineqarput. Tamatuma saniatigut Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa siu-

litaaasoqarfiat ataatsimeeqatigineqarpoq aammalu siulittaasoqarfik ataatsimiilluni. Aallartitat siulittaasuat peqataavoq.

Takussutissiaq 4-1 Siulittaasoqarfiup ataatsimiititaliallu 2006-imi ataatsimiinneri

Ataatsimiititaliaq	Ataatsimiinnerit amerlassusaat	Isumasioqatigiilluni ataatsimiinnerit amerlassusaat (tassunga ilanngullugit missingersuutit naatsorsuutillu pillugit isumasioqatigiinnerit)	Isumasioqatigiilluni Naalakkersuisunik Ataatsimeeqateqarnerit amerlassusaat	Sassartitaqarnerit amerlassusaat
Siulittaasoqarfik	53			
Inuusutissarsionermut Ataatsimiititaliaq	6			
Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaq	22	2		1
Peqqissutsimut Ataatsimiititaliaq	11		2	
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq	42	2		
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaq	8	1		
Eqqissimatitsinerimut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq	10			
Attaveqatigiinnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaq	12			
Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaq	25	1	3	12
Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaq	10	1		
Kukkunersiuinerimut Ataatsimiititaliaq	13	1		
Akilerartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaq	7			
Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaq	12		2	
Qinigaasinnaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliaq	1			
Inatsisartut Aaqqissusseqqinnissaq pillugu Ataatsimiititaliarigallagaat	7			
Suleriaaseq Pillugu Ataatsimiititaliaq	3			
Katillugit	242	8	7	13

5. 2007-imi Inuusuttut Inatsisartoqarnerat

Inuusuttut Inatsisartuisa ingerlanneqarnerat Inatsisartut Siulittaasoqarfiata 2003-mi siullermeerutaasumik isumaggaa. Tassungaa atatillugu Inuusuttut Inatsisartui ukiut allortarlugit siunissami ingerlanneqartassasut aalajangerneqarpoq. Aammattaaq Inuusuttut Inatsisartoqarnerit tamaasa immikkut sammisaqartoqartassasoq aalajangerneqarpoq. Danmarkip Inatsisunik Tunngaviusunik annertunerusumik iluarsaassiniarluni isumaliuutiginninnera isumassarsivigalugu 2003-mi sammisaq tassaavoq "Kalaallit Nunaat Inatsisillu Tunngaviusut". 2005-imi Inuusuttut Inatsisartoqarneranni "Tamat oqartussaaqaatanerat" sammineqarpoq. Sammisassaq taanna ilaatigut Inatsisartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaannit apeqquteqaat tunngavigalugu toqqarneqarpoq, inuiaqatigiinni tamat oqartussaaqaatanerat tamallu oqartussaaqaataneranni sulianik ingerlataqartarneq sammineqassasut taassuma kissaatigimmagu. 2004-mi ilaatigut Namminersornerrullutik Oqartussat atuutilersinneqarnerannit ukiut 25-inngorput, nalliuttorsiornerullu kingorna Inuusuttut Inatsisartoqarneranni siullermi tamat oqartussaaqaatanerat sammissallugu pissusissamisoorutut isigineqarpoq. 2007-imi "Eqqortuliorneq naapertuilluarnerlu" sammineqartussaavoq. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarneq nutarterlugu aallartinneqarsimavoq aammalu pinerluttulerinermik inatsit nutaaq eqqartuussisarnermilu inatsit nutaaq ingerlanneqartoq. "Eqqortuliorneq naapertuilluarnerullu" sammitinneqarneratigut eqqartuussiveqarnermik iluarsaaqqinneq pillugu oqallinnermi inuusuttut peqataatinneqarnissaat periarfissinneqarpoq. Qaaqqusissut ilinniartinnut nassiussuunneqareermat sammisaq "Eqqortuliornerup naapertuilluarnerlu" pillugu ilinniartitsisunut ilinniartunullu atortussanik assigiinngitsunik suliaqarluni Inatsisartut Allattoqarfiat aallartippoq. Ilinniagaqarnermi sammisaqarnerup akunnernik marlukkaartunik qulinik sivirususeqartumik atuagarsornikkut ilinniagassartallip ingerlanneqarnissaanut atugassanik ilinniartinnut siunnersuusior-toqarpoq. Taama ingerlatsinissami isumassarsiorfissatut oqallisissiatullu atortussat annertuut nassiunneqarput.

Atortussat makku katersorneqarput ukiallu ingerlanerani ilinniartinnut peqataasunut nassiunneqarlutik:

1. Inuusuttut Inatsisartuinut 2007-imut "Eqqortuliorneq naapertuilluarnerlu" pillugu isumassarsiorfissatut

immikkut suliat:

- Kina naapertuilluarnermik pisariaqartitsiva?
- Kalaallit Nunaata Eqqartuussiveqarfiani Eqqortuliorneq naapertuilluarnerlu
- Seqersittakkatigut Eqqortuliorneq Naapertuilluarnerlu pillugit apeqqutit eqqarsaatersuutigisariallit
- Siunnersuut ima suliarineqartarpoq
- Siunnersuusiornermi naapertuilluarneq pillugu isumaliutersuutaasinnaasut (Ilinniartitsisumut)
- Inatsisartuni siunnersuutit naapertuilluarneq aallaavigalugu misissuiataarneri (taakkununga tunuliaqutitut atortussat)
- Nuka – Piviusuusaartitamik isiginnaagassiaq
- Nuka – Piviusuusaartitamik isiginnaagassiaq pillugu ilinniartitsisumut ilitersuut

2. 2005-imi Inuusuttut Inatsisartoqarnerani atortussat tamakkerlugit CD-nngorlugit:

- 2005-imi Inuusuttut Inatsisartoqarneranut atatillugu siunnersuutitut saqqummiunneqartut
- "Aqutsisut" akissuteqaataat
- Ataatsimiititaliat isumaliutisiissutaat
- Inaarutaasumik aalajangersagaq
- Oqaatigisassat allattorsimaffii

3. DVD:

- Kalaallit Nunaat Inatsisillu tunngaviusut
- Nummer 24 - Nunamik piginnittussaataitanermik apeqqut 53 min.
- Silamiut: Kalaallit Nunaat Inatsisillu Tunngaviusut 42 min.

Atortussat allat:

- Namminersornerneq Pillugu Inatsit
- DVD – Kalaallit Nunaanni pinerluttarneq pillaasarnerlu. Filmi pillugu atuagassat atuartitsinermilu atortussat uani aaneqarsinnaapput:
<http://www.dfi.dk/dfi/undervisning/groenlandspakken/3.htm>

2007-imi Inuusuttut Inatsisartoqarnissaanut piareersaasoqarnera tamaat ikiuinermik siunnersuinermillu malitseqartinneqarpoq.

2007-imi Inuusuttut Inatsisartoqarnerat ulluni 20.- 25.

januar ingerlanneqarpoq. Pisarnertut nuna tamakkerlugu Inuusuttunut ingerlaqqiffiusumillu ilinniartinnit peqataasorpoq. Aammattaaq Inatsisartuni partiit tamarmik peqataasussanik immikkut marlunnik toqqaatinneqarput: Ataaseq Inuusuttut Inatsisartoqarneranni peqataasusaaq ataaserlu Aqutsisunut ilaasortaaititassaq. Peqataasut katillugit 32-iupput, taakkunanga tallimat aqutsinunut ilaasortaallutik. Inuusuttut inatsisartui 27-iusut ataatsimiititalianut tallimanut agguarneqarput, tassani ullut ataatsimiiffiusut sisamaasut ingerlaneranni siunnersuutit apeqqutinillu aallaaveqarluni oqallinnerit katillugit 40-t suliarineqarlutik. Inuusuttut Inatsisartoqarnerat Hans Egedep Illuani ilasseqatigiinnermik naggaserneqarpoq,

tassani inuusuttut inatsisartuisa inaarutaasumik aalajangersagaat Inatsisartut siulittaasuannut Naalakkersuisullu siulittaasuannut ileqqusumik tunniunneqarluni. Inaarutaasumik aalajangersagaq tumatumuuna 26-nik immikkoortoqarpoq, taakku tamarmik tassaallutik inuiaqatigiinni kalaallini naapertuilluartumik aqqissuussinermi ilaatinneqartariaqartutut Kalaallit Nunaanni Inuusuttut Inatsisartuisa akuerisaat.

Inuusuttut Inatsisartuisa inaarutaasumik aalajangersagaat ukiumoortumik nalunaarummi matumani pineqartumi quppernermi kingullerpaami ilanngussatut ilanngunneqarpoq.

6. 2007-imi ingerlatat suliniutillu allat

6.1

Unnuk kulturisiorfik

Qinikkat sulerisarnerinik, qanoq suleriaaseqarnerannik qanorlu avatangiiseqarnerannik, Inatsisartullu Allattoqarfiata sunik suliaqarneranik innuttaasut paasisaqarsinnaaq-qullugit takusaqaqqullugillu 2001-imiit Inatsisartut Siulittaasoqarfiata Unnummi Kulturisiorfimmi matuni tamanut ammartarpai.

Minnerunngutsimik ukiuni siusinnerusuni iluatsitsilluarneq, tatumani takuniaasut 1200-t tikillugit amerlassuseqarnerat eqqarsaatigalugu 2007-imi Unnuk Kulturisiorfimmi Inatsisartut peqataaqqippat. Aaqqissuussinerup imarai Inatsisartut ataatsimiittarfiata takuniarneqarnera. Inatsisartut inimi kaffisortarfianni kaffimik, tiimik tamalugassanillu sassaalliisoqarpoq. Inatsisartuni sulineq Inatsisartullu ataatsimiittarfiini eqqumiitsuliat kusassaait pillugit paasisutissiisoqarluni takuniaatitsisoqarpoq. Tamat oqartussaaqataanerat, naalakkersuineramik ingerlatsineq Inatsisartullu suliaat pillugit paasisimasat misilittarneqarnissaanut periarfissaqarpoq. Inatsisileritooq aperiuk: Kalaallit Nunaanni inatsisit pillugit apeqqutit - assersuutigalugu inatsisisatut siunnersuutit saqqummiunneqarnerannit pingajussaaneraneqarnissaasa tungaanut inatsisilioriaatsimut tungasut - sukkasuumik, eqqortumik arlaannaanulluunniit pituttorsimangitsumik akineqartarlutik. Inatsisartut Allattoqarfianni sulisut tamarmik ilaapput Inatsisartunilu sulineq pillugu oqaloqateqarnissamut piareersimallutik. Inatsisartut ataatsimiittarfiini Inuusuttut Inatsisartuisa ataatsimiinnerinit filmilianik takutitsisoqarpoq aammalu tamat oqartussaaqataanerat pillugu eqquniaaneratalimmik seqersittakkatigut takutitsisoqarluni.

6.2

Tamat oqartussaanerannik paasinneriaatsit inuillu aqutsinerat pillugit isumasioqatigiinneq

Tamat oqartussaanerannik paasinneriaatsit inuillu aqutsinerat pillugit sisamangornermi Inatsisartunut ilaasortat Naalakkersuisullu, partiit allattoqarfiinik Inatsisartullu Ombudsmandianik ulloq 11. oktober 2007-imi Inatsisartut Siulittaasoqarfiat isumasioqatigiissitsivoq

Kalaallit Nunaanni tamat oqartussaaqataaneranni ingerlatsiffiit pingaarnertut aqunneqarneri aaqqissugaanerilu

pillugit oqallinnermut isumassarsiorluni tamat oqartussaanerannik paasinneriaatsit pillugit Inatsisartut Siulittaasoqarfiat isumasioqatigiinnermik tamatuminnnga ingerlatsivoq. Ilutigisaanik Kalaallit Nunaanni naalakkersuineramik sulinermi suleqatigeeriaatsit oqalliseriaatsillu ammasumik ilusilersorluakkamillu oqaluuserineqarnissaat Siulittaasoqarfiup kissaatigaa.

Isumasioqatigiinnermi ilanngussisuupput Inatsisartut Siulittaasuat Jonathan Motzfeldt Folketingimut siulittaasuusimasooq aamma dr. polit Erling Olsen, cand. soc. Maliina Abelsen, cand. jur. Stefan Krehbiel, cand. jur. Michael Mikkelsen, cand. scient. pol. Nauja Bianco, filosofiimi cand. mag. Minninguaq kleist aamma cand. scient. pol. Jens Adser Sørensen.

6.3

Inatsisartunut takuniaasarneq

Inatsisartut ataatsimiinneri tamanut ammasuupput. Inatsisartut ataatsimiittarfianni tusarnaariat inissaat oqaluttarfimmiit oqaatsit atornerqartut kalaallisuunngortinneqarnerinik danskisuunngortinneqarnerinilluunniit tusarnaarnissamut periarfissalittut atortuligaapput. Inatsisartut ullormut oqaluuserisassaat ataatsimiittarfiup silaataata tungaani allagarsiuunneqartarput Inatsisartullu nittartagaatigut www.inatsisartut.gl-ikkut malinnaatinneqartuarlutik. Kalaallit Nunaanni Inatsisilioritunik takunnikkumasunit tikeraanit pulaartunillu amerlasoorpassuarnit Inatsisartut ukiup ingerlanerani orninneqartarput. Tassaasarput pisortatigoortumik tikeraartit, takornariat ataatsimoorluttillu takuniaasut, siumut isumaqatigiissuteqarnikkut Inatsisartunik sulinerinillu saqqummiiffigineqartartut. Atuaqatigiiaat amerliartuinnartut Inatsisartut takuniarnissaanut periarfissaq atortarpaat. Ilaat avataaneersuusarput, ilaallu inuiaqatigiilerinnermut atatillugu atuarnerup ilaatut takuniaasuusarlutik. Atuartut ukiui takuniaanermilu atuartitsinermut tunngassutillit aallaavigalugit Inatsisartunik ilisarititsineq Inatsisartut Allattoqarfiata naleqqusarniartarpaa. Telefon 34 50 00-imut sianerluni Inatsisartulluunniit emailianut Inatsisartut@gh.gl-imut allalluni takuniaaannaasq isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq.

6.4

Inatsisit pitsaassusissaannik suliniut

Inatsisit pitsaassusissaat Inatsisartunit ukiut ingerlanerini immikkut eqqumaffiginiarneqartarsimavoq, 1998-imilu Inatsisartut aalajangerput Inatsisartut Allattoqarfianni inatsisilerinnermut suliaqarfimmik pilersitsisoqassasoq. Immikkoortorta q taanna ukiup tulliani pilersinneqartoq "Inatsisartut Inatsisissanik Nalilersuisarfiat"-nik taaguuserneqarpoq. Inatsisartuni inatsisissatut akuersissutigineqartartut inatsisilerinikkut pitsaassusissaat siuarsarniarlugu immikkoortorta q Inatsisartunut ingerlaavartumik ikiuuttarpoq. Naalakkersuisut Inatsisileriffiat suliasaqarfittullu akisussaasutut pisorta qarfiit suleqatigalugit tamanna pisarpoq. Inatsisartut ataatsimiititaliaasa tusarniaanermut akissuteqaatit nuutinnerinik pissarsiniartarnerisigut aammalu oqartussaasut kattuffillu il.il. tamarmik tusarniaavigineqarsimanerannik inatsisissatullu missingiusiamut oqaaseqaateqarnissaminnut naammaginantumik piffissaqartinneqarsimanerannik nakkutilliinerisigut inatsisissanik piareersaanerup pitsaassusia aamma siuarsarniarneqarpoq. Tamanna Inatsisartunut ilaasortat tamakkiisumik eqqortumillu aalajangiinissamut tunngavissaqarnissaannik qulakkeerinnitsitseqataasarpoq.

Innuttaasunik kikkunnillu tamanik peqataatitsineq

Siunnersuutiniq nalunaarutiginninnissamut naammaginantumik piffissaliinissap kiisalu inatsisissatut siunnersuutiniq siullermeerinerup, aappassaanerinerup pingajussaaneerinerullu aammalu aalajangiiffigisassatut siunnersuutiniq siullermeerinerup aappassaanerinerullu akornanni naammaginantumik piffissaliinissap qulakkeerneqarnissaa Inatsisartut ataatsimiinnerisa ingerlanneqarnissaannik aqqissuinermini Inatsisartut Siulittaasoqarfiata anguniartarparaa. Inatsisartut sukumiisumik akuersaaginnartuunngitsumillu naliliinissamut ataatsimiititalianilu suliarinninnissamut naammaginantumik piffissaqartinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa siunertaavoq. Tamatuma peqatigisaannik kikkulluunniit (tusagassiorfiit, innuttat, suliviit soqutigisaqaqatigiittullu kattuffiit il.il.) siunnersuummut oqaaseqarfiginninnissamut sunniuteqarnissamullu periarfissaqartinneqarnissaat qulakkeerneqartarpoq. Tamanut ammasumik oqallittoqarnera kiisalu Inatsisartunut ilaasortanut ataatsimiititalianullu oqaasiinnakkut allakkatigulluunniit saaffiginnissutit aqutigalugit tamanna pinsinnaavoq.

Pisuni immikkut ittuni tamanut tusarniaalluni ataatsimiisitsinernik assigisaannilluunniit iliuuseqarnermik Inatsisartut ingerlatsisinnaapput.

Kikkut tamarmik ilaatinneqarnerat tamat oqartussaaqataaneranni inatsisiliornermik suliaqarnermut pingaarutilittut ilaavoq siunnersuutillu amigaataasa pitsaanngequtaasalu qulaajarneqarnissaannut periarfissiisuulluni. Tamatuma

saniatigut kikkut tamarmik peqataatinneqarnerisigut innuttaasut inatsisiliassatut eqqarsaatigisanik ilisimaarinnerat piginnittuunerallu siuarsarneqassaaq taamaallunilu maleruagassat kingusinnerusukkut atuuttussanngortinneqarnissaannut aqutissiisuulluni.

Inatsisissatut siunnersuutit siunnersuutillu allat Inatsisartut ataatsimiinneranni ullormut oqaluuserisassanut ilanngunneqartut 2001-imilli internet aqutigalugu pissarsiarineqarsinnaapput, tassani ataatsimiititalianit isumaliutissiisutit Inatsisartullu ataatsimiinerinit naqeqqaakkat peqatigalugit atortussat tamanut saqqummiunneqartarlutik. Tamatuma saniatigut Inatsisartut ataatsimiinnerini oqallinnerit tamakkiisuulluinnangajattumik kalaallisut danskisullu oqaatsit atorlugit radiukkut toqqaannartumik aallakaatinneqartarput. Tassuunakkutaaq Inatsisartut siunnersuutiniq suliarinninnerannik malinnaasinnaannissamut oqartussaaqataanermillu atuisinnaannissamut nunatsinni innuttaasut tamakkerlugit qulakkeerneqartarput.

Inatsisitigut nalilersuilluni misissuataarineq aammalu Inatsisartut Naalakkersuisullu allaffeqarfiisa akornanni suleqatigiinneq.

Inatsisartut inatsisissaattut Inatsisartullu peqqussutissaattut siunnersuutit tamaasa kiisalu inatsiseqarnikkut maleruagassanut siunnersuutit allat, minnerunngitsumik Naalakkersuisut siunnersuutaat naalagaaffiillu akornanni isumaqatigiissutit, inatsisissatut aqqissugaanerat Inatsisartut Inatsisissanik Nalilersuisarfiata misissortarparaa. Inatsisiniq, nalunaarutiniq kaajallaasitanillu ilaatigut Inatsisartut inatsisissanik nalilersuisarfiannut tusarniaasutigineqarsimasunik suliarinnittarneq pillugu Naalakkersuisut Inatsiseqarnermut Allaffiat juni 2004-mi ilitersuummik iluarsisamik nassiuvoq. Ilaatigut inatsisinut nassuiaatit pitsaassusiannik patajaallisaanikkut taamaallunilu Inatsisartut aalajangiinissamut tunngavissaannik patajaallisaanikkut inatsisissatut siunnersuutit nutaat pitsaassusaannik pitsanngorsaanissaq ilitersuutit siunertaraa. Tamatuma saniatigut inatsissat aqqissuullugit suliarineranni Naalakkersuisut allattoqarfiannik suleqateqarnerup ingerlaavartumik pitsaanerulersinneqarnissaa Inatsisartut inatsisissanik nalilersuisarfiata anguniagaraa. Siunnersuutit Inatsisartunut oqaluuserisassanngortinneqarnissaannik nalunaarfissarititaasup naannginnerani Inatsisartut inatsisissanik nalilersuisarfiata inatsisissatut siunnersuummik piareersaalluni sulinermi peqataatinneqarnissaa UKA 2004-miilli misiligutit atorneqassasoq isumaqatigiissutigineqarsimavoq.

Misiligutit aqqissuussineq Akileraartarnermut Pisorta qarfimmu tunngatillugu misileqqarneqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummut missingusiap pitsanngorsarneqarnissaannik pisariaqartitsisoqarsinnaanera pillugu siusis-

sukkut oqaloqatigiissinnaanerup qulakkeerniarneqarnissaa aaqqissuussinermi siunertaavoq. Siunnersuutip oqaluu-serisassanngorlugu Inatsisartunut nalunaarutigineqannginnerani allaffissornikkut suleqatigiinnissamut periarfissat annertunerusumik pingaartinneqarnerisigut naqqiutit allannguutissatullu siunnersuutit inatsisissat aaqqissugaanerannut oqaasiliorninerinullu taamaallaat tunngasut ilaatigut ikilisinniarneqarsinnaalissapput. Taamaaliornikkut Inatsisartut ataatsimiinnissaat sioqqullugu Inatsisartullu ataatsimiinnerisa nalaani ulapaarnermi ingerlatsivinnut marluusunut oqilisaataaginnassanngilaq. Inatsisartut apeq-qutininik ilusiliinermut tunngassuteqartunik suliaqannginnerullutik siunnersuutit naalakkersuinermit tunngasortaannik siunissami aallussinerulernissaannut periaaseq taanna peqataaqataassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Suleqatigeeriaatsip nutaap pitsaasumik misilittagarfigineqalernera tunngavigalugu aaqqissuussineq suliaqarfinnut sapinngisamik amerlanerpaanut UPA 2005-imiit annertusineqarpoq.

6.5

Inatsisitigut taaguusersuutit pillugit suliniut

Inatsisit oqaasertaanni qallunaatut kalaallisullu oqaasit taaguutillu atornerqartut aallaavigalugit inatsisilerinikkut oqaasit allattuiffinnik ordboginilluunniit saqqummius-sinissamik inerisaanissaq Inatsisartut Allattoqarfiata suliaraa.

Inatsisissatut siunnersuutininik Inatsisartunit akuersissutigineqartussatut saqqummiunneqartussanik suliarinninnermi sakkussanik pilersitsinissaq siunertaavoq, taamaaliornikkut inatsisini Inatsisartunit akuersissutigineqartuni tamani "inatsisilerinikkut oqaasit assigiiartunik atuineq" pilersinneqassalluni.

6.6

Atorfiit ilinniartitaanerillu pillugit nittarsaaneq

Atorfiit ilinniartitaanerillu pillugit kalaallinut Danmarkimi ilinniagaqartunut nittarsaanermi Inatsisartut Allattoqarfiat 2004-miilli peqataasarpoq

Atorfiit pillugit ataatsimut nittarsaanermik aaqqissuusi-

niarlutik DKIK (Avalaap siusinnerusukkut taaguutaa) Namminersornerullutillu Oqartussat 2003-mi isumaqatigiipput, tamatumani Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit kattuffiillu peqataanissamut aggersarneqarlutik. Tamatuma kingorna nittarsaassiffigisassat amerlanerpaat ilinniarfigisaanni Århusimi Københavnimilu nittarsaanissat ingerlanneqarnissaannut akisussaasussamik suleqatigiissitaliortoqarpoq.

Nittarsaanermi siunertaapput:

kalaallit ilinniagaqartut amerlanerit ilinniarnermik naammassinerata kingorna Kalaallit Nunaannut atorfinikkiartorlutik angerlartarnissaat.

kalaallit ilinniagallit Danmarkimi najugallit amerlanerit Kalaallit Nunaannut atorfinikkiartorlutik angerlartarnissaat.

6.7

Inatsisartut Ombudsmandiat

Inatsisartunut qinersereernerit tamaasa atorfiullu inuttaarunnerani Ombudsmandimik, Inatsisartut sinnerlugit Namminersornerullutik Oqartussanik kommuninilu ingerlatsivinnik malinnaaviginnittussamik Inatsisartut toqqasarput. Ingerlatsiviit taaneqartut il.il. pillugit innuttaasut Ombudsmandimut naammagittaalliuuteqarsinnaapput. Naammagittaalliuut misissuinermit aallartitsinissamut tunngavigissallugu naammannersoq Ombudsmandip nammineq aalajangertarpa. Ombudsmandili misissuinermit nammineerluni aamma aallartitsinnaavoq, tassa naammagittaalliuuteqartoqarsimanngikkaluartoq. Amigaatinik sumiginnaanernilluunniit annertunerusumik sunniutilinnik paasisaqaruni Ombudsmandi tamanna pillugu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaaruteqassaaq. Taamatuttaaq inatsisini atuuttuni amigaateqartoq ilisimaleruniuk Ombudsmandi Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaaruteqassaaq.

Sulinini pillugu Ombudsmandi ukiumoortumik Inatsisartunut nalunaarusiortarpoq. Nalunaarut tamanut saqqummiunneqartarpoq.

7. Inatsisartut sullinneqarneranni anguniakkat

Inatsisartut Allattoqarfiata naalakkersuinikkut siulersorneqarnera Inatsisartut Siulittaasoqarfiata isumagisaraa. Inatsisartut sulinerisa pitsaanerpaamik ingerlanneqarnissaa Inatsisartut Allattoqarfiata nunatsinni inatsiliortut allaffeqarfiattut peqataaffigissavaa. Inatsisitigut aalajangersakkat iluanni killissarititaasut Siulittaasoqarfiullu maleruagassiai naapertorlugit Allattoqarfiup makku sulissutigisassarai:

Inatsisartut sulineranni atugassarititaasut makku aqutigalugit pitsaanerulersississallugit:

- Inatsisartut ataatsimiititaliaannut ilaasortaanullu qaffasissumik pitsaassusilimmik siunnersuinikkut, taper-sersuinikkut, oqalutseqarnikkut nutserisoqarnikkullu sullissinikkut,
- Ataatsimiititaliat sulinerisa pitsaanerumik piareersaasiornissaat anguniarlugu aammalu sulianik agguataarinerup naapertuutitngitsumik ingerlanneqarnissaa pinngitsoortinniarlugu Inatsisartut Naalakkersuisullu suleqatigiinnerannik siuarsaanikkut,
- Ataatsimiititaliat aqqissuussaanaermikkut suleriaat-simikkullu naapertuunnerpaamik ingerlatsivigineqar-nissaat anguniarlugu suleqataanikkut,
- Allattoqarfiup suliaaqaqarfiisa iluanni pitsaassutsinik inerisaaajuarnissaq qulakkeerniarlugu sulianut tunngasunik ilisimasanik katersinikkut,
- Pitsaanerumik pilersaarusiornikkut, aalajangiinar-tarnerit pitsaanerusunngortinniarnersigut aammalu sanngiiffiit ataasiakkaat malitseqartinneqartarnerisigut Allattoqarfiup nukissatigut pigisaanik pitsaanerpaamik atuinikkut.

Inatsisartunik isiginninneq makku aqutigalugit qaffas-sassallugu:

- Inatsisit pitsaassusaasa pitsanngorsarneqarnerata sam-mineqartuarneratigut,
- Kattuffiit soqutigisaqaqatigiillu saaffiginnissutaasa pi-lertornerumik iliuseqarfigineqartarnissaat anguni-arlugu pitsanngorsaanikkut,
- Inatsisartut suliaat angusaallu pillugit annertunerumik pitsaanerumillu paasisutissiisarnikkut,
- Inatsisartut ataatsimiinnerannit imaqarniliat malinnaa-juartinneqarnerisigut,
- Oqaatsit marluk atorneqarneranni kalaallisut oqaatsit

akuutinneqarnerulernissaannut atorneqarnerulernis-saannullu periutsit atorneqarsinnaasut pilersinneqar-nissaat anguniarlugu suliniutinik aallarnisaanikkut sul-iuteqartoqartillugulu peqataanikkut.

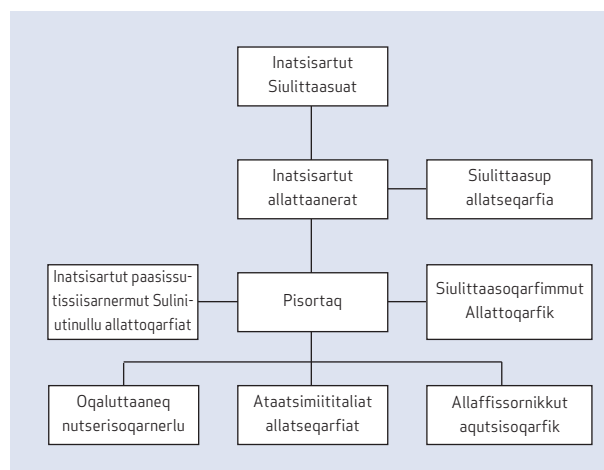
Allattoqarfik makku aqutigalugit sullivittut ineriartortissallugu:

- Siulersueriaatsit angusaqarnissamut siunnerfillit suli-sunullu politikki anguniagaqarfiusoq atorlugit sulisus-sanik kajumilersitsiniarnikkut sulisunullu piginnaaneq-arluartunik sulerusussuseqarluartunillu ineriartortitsi-nikkut sulisorinniinnarniarnikkullu,
- Allattoqarfiup ingerlatsinerata ingerlaavartumik pit-sanngorsarneqarneratigut, taamaaliornikkut sulianik ingerlatsisarnermi naammassisaqarsinnaassutsip pit-saassutsillu qaffasissuujuarnissaat minnerpaamillu pi-sortanit ingerlatsinerumit aningaasartuutit nalingisut qaf-fasissuseqarnissaat uppenarsarneqartuarsinnaaqqul-lugu.

Allaffeqarfiup aqqissuussaanaera

Inatsisartut allaffeqarfiata aqqissuussaanaera ataani ta-kuneqarsinnaavoq.

Takussutissiaq 7-1.

Atuuffinni suliat pillugit paasisutissiineq

Inatsisartut Siulittaasuut

Siulittaasup, ulloq tamaat atorfeqartitaasup, Siulittaasoqarfiup suliassaasa isumagineri sularisarai. Inatsisartut Inatsisartunullu ilaasortat sulineranni kiisalu Inatsisartut Naalakkersuisullu akornanni suleqatigiinnermi naapertuuttunik atugassaqartitsisoqarnissaa qulakkeerniarlugu Inatsisartut Siulittaasoqarfiata suliassat assigiinngitsorpassuit isumagineqarnissaat akisussaaffigaa. Tamatuma saniatigut Inatsisartut sinnerlugit avammut kiinnernissamut aammalu Inatsisartut suliassaalu inerneru pillugit paasisutissanik pitsaasumik tamanut ingerlatitseqqinnissamut Siulittaasoqarfik pisussaaffeqarpoq. Naalakkersuinerumut inatsisartoqarnermullu tunngasuni Siulittaasoqarfik Inatsisartut allattaanerannit, Inatsisartut allaffissornikkut sullinneqarnerata siulersorneqarnissaanut akisussaanerpaasumit sullinneqartarpoq.

Inatsisartut Allattaanerat

Siulittaasoqarfiup naalakkersuinikkut aammalu inatsisartutigoortumik sinniisuutitaasunut tunngatillugu suliniutigisaasa sammisaasalu ataqatigiissaarneqarnissaat Inatsisartut Allattaanerata isumagisaraa. Inatsisartut ataatsimiinnissaanut atatillugu Inatsisartut Allattaanerata ataatsimiinnermut tamarmut ullunullu ataasiakkaanut ullormut oqaluserisassat piareersartarpei, soorluttaaq Inatsisartut ataatsimiinnerisa nalaanni Inatsisartut ataatsimiittarfianni allatsitut atuuttartoq. Siulittaasoqarfiup suliassaanut tunngasumik sullissinerani Inatsisartut Allattaanerata makku aamma suliassarai:

- Naalakkersuisunut attaveqarneq,
- Naalagaaffeqatigiinnermut tunngasumik attaveqarneq,
- Inatsisartutigoortumik sinniisuutitanik tikeraartoqarnerani qaaqquisuuneq taamatullu sinniisuutitat qaaq-qusinerannisinniisutut peqataaneq,
- Siulittaasoqarfiup suliniutigisaanut tunngatillugu partiit allattoqarfiinut sammisumik ataqatigiissaarineq, aamma
- Ilinniagallit kattuffiinut isumaqatiginninniarnit isumagineri.

Inatsisartut Allattaanerat Inatsisartut Allattoqarfiata siulersorneqarnissaanut akisussaanerpaavoq. Akisussaaffik taanna annertuutigit ulluinnarni ingerlatsinerumut tunngasutigit Allattoqarfimmi pisortamut isumagisassanngortinneqarsimavoq.

Siulittaasup allatseqarnera

Siulittaasup namminerisaminik allatseqarpoq, Siulittaasup angalanissaasa ataatsimiiffissaasalu ilaatigut pilersaarsiorneqarnerini ingerlanneqarnerinilu ikiuuttartumik. Allatsittaag Nersornaat-mut tunngassutillit aqutarai. Tamatuma saniatigut allattoqarfimmiippoq allatsi, taassuma

Allattoqarfiup allattaaneranut pisortaanullu allatsitut suliassat isumagisaralugit.

Inatsisartut Allattoqarfianni pisortaq

Inatsisartut allattaanerata suliakkiissuteqarnera naapertorlugu Allattoqarfiup pisortaata Allattoqarfikkoortumik suliassat sulisullu siulersorneqarnerat isumagisarai. Pisortaq Inatsisartut allattaanerannut akisussaassuseqarpoq, taannalu suliassanut tunngasunik, ilaatigut nammineerluni ilaatigullu Allattoqarfiup kiffartuussinerumut immikkoortortai sisamat aqqutigalugit, sulissuttarlugu.

Allattoqarfiup ingerlatsivigineqarnerani missingersuutit eqqortinneqarnissaanut tunngatillugu pisortaq Inatsisartut allattaanerannut akisussaassuseqarpoq. Inatsisartut allattaannik isumaqatigiissuteqarnikkut Allattoqarfiup suliniutigisaanik aallarnisaasuusarpoq, peqataasarpoq taakkunungaluunniit siulersuisarluni. Suliassat siuliani taaneqartut saniatigut pisortaq Inatsisartut Siulittaasuannut Siulittaasoqarfimmullu kiisalu Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamut aamma Qinigaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliamut allatsitut atuuppoq.

Inatsisartut ataatsimiinnerisa nalaanni tassungalu piareersarnermi Inatsisartut sulinerata pitsaanerpaamik ingerlanneqarnissaa anguniarlugu Inatsisartut allattaanerat pisortarlugu qanimut suleqatigiittarput. Suleqatigiinnertaaq taamaattoq Siulittaasoqarfiup suliassaasa ingerlanneqarneranni Allattoqarfiullu kiffartuussinerani ukioq naallugu ingerlanneqartarpoq. Inatsisartut allattaanerata peqanngiffiini pisortaq taamatut atuuttarpoq.

Siulittaasoqarfimmut allattoqarfik

Siulittaasoqarfimmut allattoqarfimmiippoq allatsi Allattoqarfimmi pisortamut allattaanerami suliassanik isumaginnittuusoq.

IT

Inatsisartuni IT-mik ineriartortitsineq kiisalu IT-mi atorulersuutit pingaarnit Sermit A/S suleqatigalugu isumagineqarput. Aammattaaq Inatsisartut servereqarfiat Sermit A/S-imit isumagineqarpoq.

Qarasaasiat netværkillu sularineqartarneranni aserfal-latsaalineqarnerannilu Inatsisartut IT-Supportimit sullinneqarput. Inatsisartut ataatsimiinneranni ullup ingerlanerani akunnerni tamani Inatsisartut Allattoqarfianni toqqaannartumik sulisumik ikiuuttussamik IT-Support atugassiivoq. Inatsisartut ataatsimiinnerisa avataatigut pisariaqartitsineq malillugu ikorfartuisoqartarpoq.

Nutserisoqarfik

Suliat Inatsisartuni Inatsisartullu Ataatsimiititaliaanni sularineqartut tamarmik oqaatsit marluk atorlugit pinngit-

sooratik allassimassapput. Taamaamat suliat ingerlanneqartut tamarmik kalaallisuunngortinneqarlutilluunniit danskiisuunngortinneqartussaapput. Suliassat taakku ingerlanneqarnissaannut Nutserisoqarfik nutserisunik tallimanik sulisoqarpoq, taakkulu Inatsisartuni suliat naqinneqartut tamaasa, soorlu ataatsimiigaaqqusissutit, imaqarniliat, ataatsimiititaliat isumaliutissiissutaat, nalunaarusiat, angalanernit nalunaarusiat il. il., inatsilerinerup sulinerullu tungaanit isigalugu pitsaalluinnartumik pitsaassuseqarlutik nutserneqarnissaat isumagissarsaata. Taaneqartut saniatigut ataatsimiititaliat ataatsimiinneranni, isumasioqatigiilluni ataatsimiinnerni sassartitaqarnernilu toqqaannartumik oqaluttaasarput. Kiisalu nutserisut suliassaasa ilagaat Inatsisartut Oqaatsit pillugit Suliniutaannut suliniutigisassatullu suliakkiissutigineqartunut allanut ingerlatsisuullunilu ataqatigiissaarisuuneq.

Ataatsimiititaliat allatseqarnerat

Inatsisartut ataatsimiititalianut allatseqarfiata Inatsisartut ataatsimiititaliaat sullittarai, taannalu ataatsimiititalianut allatsinit arlalinnit inuttaqarluni. Ataatsimiititaliap inatsisissatut aalajangiiffigisassatullu siunnersuutitik suliaqarnerani ataatsimiititaliamut allatsi ikiuuttarpoq, ataatsimiititaliap angalanissaata aaqquissuunnerani ataatsimiititaliillu Naalakkersuisunut ilaatigut apeqquaqarneratigut suliassaqarfigisaani malinnaasarpoq, Naalakkersuisullu inatsisatigut aalajangersakkat malillugit ingerlatsinersut nakkutillisuuffigisarlugit. Ataatsimiititaliattaq aallattaasa ilaasortat ataasiakkaarlutik inatsisissatut aalajangiiffigisassatullu siunnersuusiorderini ikiortarpaat. Taamatutaaq Inatsisartut nunani tamalaani suleqatigiinnermi peqataaneranni, minnerunngitsumik nunanut allanut sillimaniarnermullu naalakkersuinikkut apeqquutitik sammisaqarfiusuni, nunanilu tamalaani inatsisartutigoortumik Inatsisartut aallartitaannut ikiuunnikkut ataatsimiititalianut allatsit sullissisarput.

Ataatsimiititalianut allatsit aammattaaq makkunatigut isumaginnittuupput:

Inatsisartut inatsisissanik nalilersuisarfiat

Inatsisartut inatsisissanik nalilersuisarfiata isumagisarai Inatsisartut inatsisissaattut Inatsisartullu peqqussutissaattut siunnersuutit tamakkerlugit misissuataarnissaat. Taamatut suliaqarneq Inatsisat Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliamit, allattoqarfiup inatsilerituutut ilinniagalinnik ataatsimiititalianut allattai ikiortigalugit ingerlanneqartarpoq.

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivi aamma Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffianni aallartitanut allatseqarfik

Ataatsimiititaliat allattaat marluk Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffianni nunatta ilaasortaatitaannut sullissisuupput, Nunallu Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata aaqquissuussaannut suliassanik isumaginnittuullutik. Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivisa sullinneqarnerat partiit allatseqarfii suleqatigalugit ulloq 1. januar 2005-imiit nutaamik pilersitatut ingerlalerpoq.

Sullissinermut allaffissornikkullu immikkoortortaqarfik

Inatsisartut Allattoqarfianni sullissinermut allaffissornikkullu immikkoortortaqarfik Inatsisartut missingersuusiaanunut naatsorsuutaanullu, Inatsisartunut ilaasortat aningaarsaiaannut, akissarsialerinerumut sulisorisanullu atatillugu aqutsinermut il.il. tunngasutigut suliassanik tamanik isumaginniffiuvoq. Immikkoortortaqarfiuttaaq Inatsisartut ataatsimiinnerinut atatillugu piareersaanerit ataatsimiinnerillu ingerlanneqarnerinut tunngassutillit allaffissornikkut suliarisarpai, ilaatigut allattoqarfiup qullersaanit suliakkiissutigineqartut najoqqutaralugit ingerlaavartumik malinnaatitsinikkut kiisalu allakkanik ullormut oqaluuserisassanik isaasunik anisunillu nalunaarsuinikkut, pappiaranut nuutitsinikkut isumaliutissiissutitik, partiillu oqaaseqartuisa saqqummiussaannik siammarterinikkut. Aammattaaq Inatsisartunut ilaasortat sulisorisallu inissamik innersuunneqarneri aqutarai.

Inatsisartut paasissutissiisarnermut suliniutinullu allattoqarfiat

Allattoqarfik nutaatut 2007-mi pilersinneqarpoq, siunertaralugulu Inatsisartut suliassaannik assigiinngitsorpassuarnik ataqatigiissaarinissaq kiisalu Inatsisartut ulluinnarni sulinerat pillugu innuttaasut paasissutissanik pisariaqartitaannik Inatsisartut paasissutissiisarnermi politikiaata sutigut tamatigut naammassinnittuunissaanik qulakkeerinnissaq. Suliniutit ingerlanneqarneranni allattoqarfimmi suliassaqarfinnit allanik sulisussat pisariaqartinneqartut allattoqarfimmit atorneqartarput. Paasissutissiisarnermut suliniutinullu Allattoqarfik allattoqarfimmi pisortamit aquunneqarpoq, tamatumalu saniatigut tassaniillutik ataatsimiititalianut allatsi paasissutissiisarnermi sulisutut atuuttoq aammalu web-masteri, taassuma isumagisaralugu Inatsisartuni suliat pillugit innuttaasunut paasissutissanik Inatsisartut internetikkut nittartagaannut inissiisarneq.

8. Inatsisartut Allattoqarfianni sulisorisat

2007-ip naanerani Inatsisartut Allattoqarfianni sulisut aalajangersimasut 26-t sulisorineqarput. Aaqquissuussaanermit pilersaarut malillugu taakku suliassaarfinnut makkununga agguarneqarput:

Sulisorisat

Inatsisartut allattaanerat	1
Siulittaasumut allatseqarfik	1
Pisortaq	1
Siulittaasoqarfimmut allattoqarfik	1
Oqalutsit nutserisullu	5
Ataatsimiititalianut allatseqarfik	8
Allaffeqarfik	8
Paasissutissiisarnermut suliniutinullu allattoqarfik	2
Katillugit	27

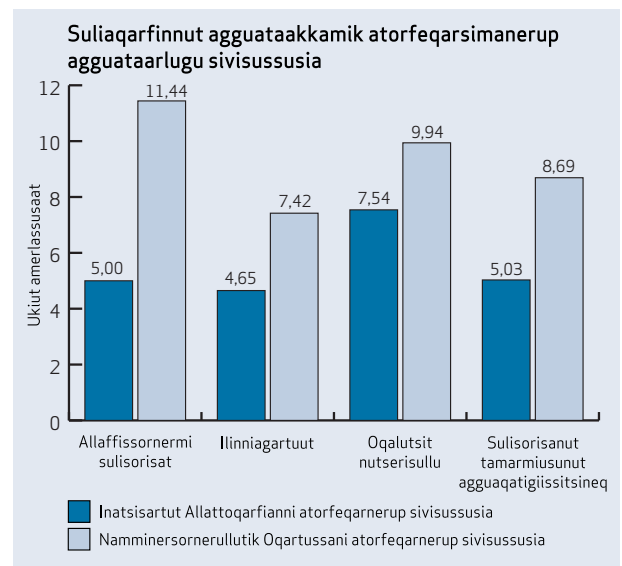
2007-ip naanerani Inatsisartut Allattoqarfianni sulisorisat agguaqatigiissillugu ukiut tallimat sinnerlugit siviussusilimmik atorfeqarsimapput. Sulisorisat ilaat ataaseq 1998-imi januarimi allaffeqarfissuarmiit Inatsisartut Allattoqarfiat avissaartinneqarmalli sulisuusimavoq.

Sulisorisat arlallit Namminersornerullutik Oqartussani allamiit Inatsisartut Allattoqarfianni sulilersimapput. Inatsisartut Allattoqarfianni sulilinginnertik sioqqullugu sulisorisat agguaqatigiissillugu ukiut qulingiluat sinnilaarlugit siviussusilimmik Namminersornerullutik Oqartussaniissiimapput.

Takussutissiami kingulianiittumi Inatsisartut Allattoqarfianni atorfillit atorfeqarsimanerisa 1. december 2007-imit siviussusiat takuneqarsinnaavoq. Sukaasami saamerlermi

Inatsisartut Allattoqarfianni atorfillit atorfeqarsimanerisa siviussusiat nalunaarneqarpoq, talerperlermili sulisorisat taakku Namminersornerullutik Oqartussani atorfeqarsimanerisa siviussusiat nalunaarneqarluni. Allaffeqarfimmi sulisorisat Allattoqarfianni Namminersornerullutik Oqartussanilu siviunerpaamik sulisuusimasut takuneqarsinnaavoq. Aammattaaq kisitsisitigut paasissutissanit takuneqarsinnaavoq ilinniagartuut ukiuni sisamani affangajammilu Inatsisartut Allattoqarfianni innermik saniatigut Namminersornerullutik Oqartussani allami ukiuni pingasungajanni misilittagaqartuusut.

Titartagaq 8-1.

9. Namminersornerullutik Oqartussat nersornaasiuttagaat "Nersornaat"

Namminersornerullutik Oqartussat nersornaasiuttagaat Nersornaat 1989-imi Namminersornerullutik Oqartussat ukiut qulinngorlugit nalliuttorsiornerannut atatillugu pilersinneqarpoq.

Saqqarmiu tunniunneqartassaaq inunnut maani innuttaasunut taamatullu danskinut aamma nunani allamiunut – imikkut nersortariaqarluinnartumik Kalaallit Nunaannut sullissisimasunut, suliaat inuiaqatigiinnut sullissineruppat, inuussutissarsiornermut, eqqumiitsuliornermut, ilisimatuussutsimut imaluunniit allamut tunngasuuppat assigiimmik. Inatsisartut Siulittaasoqarfiat saqqummiuliinisamikaalajangiisartuuvoq. Nersornaat sɔlviusoq kuultisorsorluunniit tunniunneqartarpoq.

Saqqarmiu sɔlviusoq saqqarmiulernerqartup nammineq pigisassaraa, piginnittoq inuutillugu allamut tunniuteqqusaanngitsoq, qularnaveeqqusiuteqqusaanngitsoq imaluunniit eqqartuussisutigit sulissutigisitsissutaasusaanngitsoq. Saqqarmiu sɔlviusoq piginnittuata toqunerani pigisanut qimataanut ilanngunneqartussaavoq.

Saqqarmiu kuultiusoq Namminersornerullutik Oqartussat pigisaraat, saqqarmiullillu toqunerani piginnittumut utertinneqartussaatailluni. Nersornaat Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit tunniussisumit nersornaasigaasumut namminermut tunniunneqartarpoq. Saqqarmiuliinermit peqatigitillugu allagartaq Inatsisartut Siulittaasuata atsiugaa tunniunneqartarpoq.

Nersornaatip tunniunneqarneranut atatillugu ilasseqatigiinnermut aningaasartuutit Inatsisartut Siulittaasoqarfiata akilertarpai.

10. Aningaasaqarneq

Inatsisartut

Aningaasarsiat, ilaasortaajunnaarnersiat soraarnerussutisiallu	18.360.876
Akunermusialinnut akissarsiaritit	1.139.156
Soraarnerussutisiantapeeqataassutit	897.364
Isumaqtigiissutit tunniunneqanngitsut (2006-imi tunniunneqartut)	-1.813.783
Aningaasarsiat, akissarsiat soraarnerussutisiantapeeqataassutit katillugit	18.583.613
2007-imi ataatsimiinnerit	3.879.748
Aapparisaat angalaneri	160.716
Paasisassarsiorluni angalaneri	1.256.056
Siulittaasoqarfiup angalaneri	435.017
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap angalaneri	419.667
Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap angalaneri	109.514
Aalisarnermut Nunalerinermullu	
Ataatsimiititaliap angalaneri	103.493
Eqqissimatitsinermut Avatangiisinullu	
Ataatsimiititaliap angalaneri	21.469
Ineqarnermut Attaveqarnermullu Ataatsimiititaliap angalaneri	0
Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu	
Ataatsimiititaliap angalaneri	132.368
Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap angalaneri	120.261
Inatsisinik Atortitsinermut Ataatsimiititaliap angalaneri	239.757
Peqqissutsimut Ataatsimiititaliap angalaneri	266.909
Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu	
Ataatsimiititaliap angalaneri	359.835
Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivi	367.503
Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiat	398.181
Inuussutissarsionermut Ataatsimiititaliap angalaneri	342.737
Attaveqarnermut Ataatsimiititaliap angalaneri	374.812
Nersornaat, saqqarmiunik tunniussinerit	126.818
Pisortatigoortumik tunissutit	219.067
Pisortatigoortumik tikeraartoqarneq ilassinnerillu	193.505
Atorfinittut atorfeqarunnaartullu, pequtunik nuussinerit	93.410
Utaqqiisaasumik ineqartitsineq	266.583
Sulinggiffeqarnermi akiliunneqarluni angalaneri	17.657
Inatsisartut ataatsimiinnerisa imaqarniliorneqarneri	1.601.037
Ingerlatsinermik kukkunersiuineq	0
Oqalutsit avataaneersut taartaasunillu ikiorteqarneq	0
Inatsisartut ataatsimiittarfiannut nutaamut suliniutitut siunnersuut	0
Sullissinissamik isumaqtigiissutit, kopeeriviit qarasaasiallu	638.209
Biiliniq, sillimasiissutiniq, illutanik ingerlatsineq	315.302
Attaveqarnermut aningaasartuutit	111.871
Naqitat, pappialat il.il.	1.025.166
Pequtunik IT-mullu atorunik pisinerit	518.616
Pikkorissaanerit, ilinniartitseqqinnerit	
sulisunillu ineriartortitsineq	51.057
	14.166.341
Inatsisiliortut sulineranni aningaasartuutit katillugit (2007 naatsors.)	32.749.954

Inatsisartut ataanni sullissiviit tapiissutillu

Inatsisartut Ombudsmandiat

Aningaasarsianut aningaasartuutit	5.388.000
Aningaasartuutit allat	2.415.000
Inatsisartut Ombudsmandiat, katillugit	7.803.000

Tapiissutit Inatsisartut Allattoqarfiannit tunniunneqartartut

Naalakkersuinikkut sulinermut tapiissutit	5.375.000
Illua tungiliuttut ilassinnittarnerat	45.000
Landskarsimit nersornaatitut tunissutit	0
Nunavat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiat, ilaasortaaneermut akiliut	250.000
Inuit Circumpolar Conference	5.000.000
International Training Centre for Indigenous Peoples (ITCIP)	500.000
Tapiissutit Inatsisartut Allattoqarfiannit tunniunneqartartut katillugit	11.170.000

Inatsisartut Allattoqarfiat

Aningaasarsiat soraarnerussutisiallu katillugit	16.732.495
Angalanernut ineqarnermullu aningaasartuutit	1.130.412
Utaqqiisaasumik ineqartitsineq	48.348
Atorfinitsinernerit	191.680
Pikkorissarnerit	259.491
Sulisunut aningaasartuutit allat	327.359
Kukkunersiuineq taartaasullu	370.066
Naqitat, pappialat il.il.	401.848
Attaveqarnermut aningaasartuutit	348.998
Pequtunik IT-mullu atorunik pisinerit	636.136
Sullissinissamik isumaqtigiissutit	351.040
Biilit illutallu	714.428
Inatsisartut Allattoqarfiat katillugit	21.512.301

Inatsisartut ataanni sullissiviit katillugit

73.235.255

11. Inatsisartunut ilaasortat ataasiakkaat paasisassarsiorlutik 2007-imi angalaneri

Inatsisartunut ilaasortap ataatsip Kalaallit Nunaanni paasisassarsiorluni angalanerinit 50.000 kr.-it immikkoortinneqarsimapput. Inatsisartuni partiit angissusiat apequtaatillugu aningaasaliissutit tamarmiusut aallaavigalugit partiit ataasiakkaat angalanerit aalajangersartarpaat.

Inatsisartunut ilaasortap partiimi suleqataasumik ingiarte-qarnissani toqqarsinnaavaa. Angalanerit malittarisassat nalinginnaasut malillugit Inatsisartut Allattoqarfianni naatsorsorlugit nalunaarsorneqartarput.

Siumut 2007-imi paasisassarsiorluni angalanerit

Mikael Petersen	18-23/01	Ilulissat Upernavik	2.492,46
Ruth H. aamma Lars Emil J.			
Otto Jeremiassen	22-30/06	Attu Iginniarfik Ikerasaarsuk Niaqornaarsuk	12.884,02
Doris Jakobsen	29/10 - 01/11	Uummannaq	19.902,27
Ruth Heilmann	21-26/06	Kangerlussuaq	29.377,08
Isak Olsen			
Ruth Heilmann	1/11	Kangaamiut	199,06
Ruth Heilmann	30-31/10	Maniitsoq Nunaqarfiit	10.997,37
Ruth Heilmann	29/11 - 03/12	Nuuk	4.165,00
Vittus Mikaelson	31/10 - 06/11	Nanortalik Tasiusaq	39.633,94
Isak Olsen			
Ruth Heilmann	15/02	Qaqortoq - Narsaq	2.104,00
Jens Lars Fleischer	16-31/07	Qaqortoq	218.735,12
Ruth Heilmann	13/07 - 01/08	Qaqortoq	
Isak Olsen	17/07 - 01/08	Qaqortoq	
Jørgen Wæver Johansen	9-31/07	Qaqortoq	
Lars Emil Johansen	24/07 - 02/08	Qaqortoq	
Jenseeraq Poulsen	17/07 - 04/08	Qaqortoq	
Doris Jakobsen	21/07 - 01/08	Qaqortoq	
Mikael Petersen	16/07 - 04/08	Qaqortoq	
Jonathan Motzfeldt		Qaqortoq	
Paasisassarsiorluni angalanerit Siumut			340.490,32

Inuit Ataqtigii 2007-imi paasisassarsiorluni angalanerat

Juliane Henningsen	30/03 - 09/04	Uummannaq	12.418,00
Manasse Berthelsen	30/03 - 03/04	Uummannaq	7.637,25
Juliane Henningsen	15-23/06	Aasiaat Attu	13.288,02
Juliane Henningsen	1/9 - 9/9	Tasiilaq Angmassalik	15.749,54
Manasse Berthelsen	5/9 - 9/9	Tasiilaq Angmassalik	15.687,79
Juliane Henningsen	11-14/09	Sisimiut	13.049,79
Juliane Henningsen	11-14/12	Sisimiut	9.342,00
Olga P. Berthelsen	1/2 - 6/2	Sisimiut Sarfannguit	2.911,56
Johan Lund Olsen	12-14/09	Paamiut	1.315,00
Asii Chemnitz Narup	12-14/09	Paamiut	7.926,36
Agathe Fontain	28-29/11	Kangerlussuaq	2.583,40
Agathe Fontain	14-15/12	Kangaamiut	8.142,91
Josef Motzfeldt	6/7 - 11/7	Arsuk Aappilattoq	4.223,72
Josef Motzfeldt	14-17/08-07	Qeqertaasaq	2.336,80
Josef Motzfeldt	7/9 - 9/9	Saarloq Eqal.	6.951,90
Josef Motzfeldt	12/05	Qaqortoq	4.801,00
Josef Motzfeldt	21/11 - 01/12	Qaqortoq Nanortalik	12.932,34
Manasse Berthelsen	27/11 - 01/12	Narsaq - Qaqortoq	15.450,67

Josef Motzfeldt	23-27/10	Narsaq Nanortalik	10.708,30
Josef Motzfeldt	18/12 - 15/01	Qaqortoq	4.812,00
Ane Hansen	31/07 - 04/08	Upernavik	9.636,67
Manasse Berthelsen	27/07 - 06/08	Upernavik	20.881,16
Juliane Henningsen	13/05 - 16/05	Aasiaat Bygder Qeqertarsuaq Qasigiannuguit	22.370,00
Ane Hansen			
Manasse Berthelsen	31/05	Maniitsoq	70.957,24
Kuupik Kleist	30/05 - 04/06	Maniitsoq	
Ane Hansen	26/05 - 06/06	Maniitsoq	
Juliane Henningsen	31/05 - 04/06	Maniitsoq	
Agathe Fontain	26/05 - 05/06	Maniitsoq	
Hans Kreutzmann	31/05 - 04/06	Maniitsoq	
Asii Chemnitz Narup	31/05 - 04/06	Maniitsoq	
Josef Motzfeldt	31/05 - 04/06	Maniitsoq	
IA Paasisassarsiorluni angalanerit			296.113,42

Atassut' 2007-imi paasisassarsiorluni angalanerit

Godmand Rasmussen	28/05 - 07/06	Qaqortoq	20.855,08
Godmand Rasmussen	04-16/08	Aasiaat Upernavik Nuuk	17.544,82
Godmand Rasmussen	15-09	Sarfannuguit	5.774,06
Kristian Jeremiassen	13/09	Akunnaaq	3.923,06
Kristian Jeremiassen	30/10	Ikamiut	3.699,06
Kristian Jeremiassen	13/09 - 15/09	Oqaatsut	4.495,30
Kristian Jeremiassen	06/12 - 07/12	Ilulissat	2.577,40
Kristian Jeremiassen	07/12 -12/12	Upernavik	4.155,20
Augusta Salling	14-27/06	Sydgrønland	26.229,09
Emilie Olsen	19-26/05	Sisimiut Ilulissat	11.624,00
Atassut paasisassarsiorluni angalanerit			100.877,07

Demokraatit 2007-imi paasisassarsiorluni angalanerit

Jens B. Frederiksen	29/06 - 30/07	Upernavik aamma Uummannaq Kommune	60.673,48
Jens B. Frederiksen	31/05 - 04/06	Maniitsoq	6.370,86
Jens B. Frederiksen	28/05 - 30/05	Qaqortoq	11.676,86
Jens B. Frederiksen	13-14/12	Maniitsoq	4.547,46
Eva Marie Petersen	13-14/12	Maniitsoq	3.897,00
Jens B. Frederiksen	14-15/08	Narsaq	9.262,00
Palle Christiansen	12-15/02	Nuuk	6.471,48
Palle Christiansen	12-18/06	Nuuk	12.921,47
Palle Christiansen	13-17/12	Maniitsoq Nuuk	14.366,61
Marie Flerscher	21-25/06	Ilulissat	11.343,24
Astrid F. Rex	28/06 - 22/07	Sydgrønland - Kapisillit	45.152,85
Demokaatit paasisassarsiorluni angalanerit			186.683,31

Ilanngussaq 1

1989-miit – 2007-mut kuultimik NERSORNAASIISARNERIT

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 2006:

Nersornaaserneqarpoq:

Svend Junge 04/02
Zhen Jianguo 04/03

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 2005:

Nersornaaserneqarpoq:

Per Stig Møller 13/1

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 2004:

Nersornaaserneqarpoq:

H.K.H. Kronprins Frederik 23/2
Hans Enoksen 16/4

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 2003:

Nersornaaserneqarpoq:

Friis Arne Petersen 17/2
Ole Samsing 17/2
H.K.H. Prins Henrik 2/6

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 2002:

Nersornaaserneqarpoq:

Mr. Mitsudo Urano 9/4
Christian Berthelsen 31/5
Tyge Lehmann 31/5

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 2001:

Nersornaaserneqarpoq:

Jens Christian Chemnitz 12/3
Aage Chemnitz 20/6
Motzfeldt Hammeken 21/6
Gunnar Martens 25/6
Holger Balle 2/8

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 2000:

Nersornaaserneqarpoq:

Knud Hertling 30/11

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1999:

Nersornaaserneqarpoq:

Alibak Steenholdt 29/05
Jørgen Fleischer 21/06

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1998:

Nersornaaserneqarpoq:

Otto Sandgreen 1/6
Anders Andreassen 21/6

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1997:

Nersornaaserneqarpoq:

Ingen

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1996:

Nersornaaserneqarpoq:

Prins Takamodo 14/9
Knud Sørensen 27/9

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1995:

Nersornaaserneqarpoq:

Nobuyuki Higuchi 23/8

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1994:

Nersornaaserneqarpoq:

Ingen

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1993:

Nersornaaserneqarpoq:

Eigil Greve Knuth 8/8

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1992:

Nersornaaserneqarpoq:

Mary Simon 24/7
Magnus Larsen 22/11

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1991:

Nersornaaserneqarpoq:

Thue Christiansen 21/6
Lars Emil Johansen 26/9
Bendt Frederiksen 3/10

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1990:

Nersornaaserneqarpoq:

Isi Foighel 8/3

Kuultiusumik nersornaaserneqarpoq 1989:

Nersornaaserneqarpoq:

Jonathan Motzfeldt 1/5
Lars Chemnitz 1/5
Dronning Margrethe den II 21/6
Erling Høegh 21/6
Poul Schlüter 21/6

Ilanngussaq 2

Piffissami 1989-imiit 2007-imut slviusumik NERSORNAASIISARNERIT

2007-imi slviusumik nersornaasiinerit

Nersornaaserneqarpoq:

Mikkel Petersen	25/5
Margarida Hermann	25/6
Leif Vanggaard	25/6
Preben Nymann Pedersen	25/6
Kristian Olsen „Aaju“	25/6
Sebulon Poulsen	19/7
Karline Elisassen	24/7
Sakus Elisassen	24/7
Jens Immanuelson	03/12
Jens Lennert „Generaali“	27/12
Hans-Pavia Rosing	27/12
Carl Christian Olsen “Puju”	27/12
Stephen Heilmann	27/12

2006-imi slviusumik nersornaasiinerit

Nersornaaserneqarpoq:

Bodil Kaalund	31/1
Nils Wilhjelm	31/1
Daniel Skifte	31/1
Kay Dam Steffensen	31/3
Ville Siegstad	1/4
Johan Motzfeldt	15/4
Esther Balle	7/5
Hans Holm	19/6
Sven Nielsen	19/6
Vera Lund	1/7
Sheila Watt-Cloutier	13/7
Ane Marie Mller	28/7
Ferdinand Sandgreen	02/11
Maline Petersen	02/11
Nikolaj Jeremiassen	02/11
Paulus Steenholdt	03/11
Samuel Biilmann	24/11
Inger Mølgaard	24/11
Elke Meissner	24/11

2005-imi slviusumik nersornaasiinerit

Nersornaaserneqarpoq:

Alberth Jakobsen	13/1
Mona Lennert	20/2
Peter Storch	20/2
Marianne Stenbæk	23/2
Evald Brønlund	11/3
Karl Mller	17/3
Frederik Fleischer	27/4
Akvillas Larsen	21/6
Hans Hard	17/7
Frederik Simonsen	17/7
Julius Jakobsen	22/7
Henrik Skolemose	5/9

Hans Gammeltoft Hansen	7/9
Ilannguaq G. Jensen	7/9
Richard Petersen	7/9
Poul Helge Alsbirk	7/9
Michael Hansen	7/9
Svend Aage Horsted	7/9
Samson Karlsen	14/9
Martha Ulriksen	29/9
Jens Insugtoq	30/9
Johannes Sandgreen	14/12
Sofie Andersen	15/12
Mogens Andersen	15/12
Peter Siegstad	15/12

2004-mi slviusumik nersornaasiinerit

Nersornaaserneqarpoq:

Jørgen A. Hy	12/5
Kaare Hagemann	23/6
Agnete Davidsen	23/6
Per Berthelsen	23/6
Kaj Olsen	24/6
Margit Motzfeldt	24/6
Margrethe Sørensen	24/6
Martha Labansen	24/6
Knud Nuka Andersen	13/7
Jerimias Hardenberg	14/7
Hansigne Lyberth	29/7
Jakob Lyberth	29/7
Peter Lyberth	29/7
Erik Norman Svendsen	3/8
Kirsten Trolle	3/8
Torben Lodberg	3/8
Mads Lidegaard	3/8
Emilie Nielsen	3/8
Erik Sprunk-Jansen	3/8
Allan Idd Jensen	10/8
Marianne Frederiksen	12/8
Jonas Christiansen	22/9
Villiam Christiansen	01/11
Karl Jørgensen	02/11
Margrethe Nielsen	29/11
Niels-Henrik Lyng	28/12

2003-mi slviusumik nersornaasiinerit

Nersornaaserneqarpoq:

Oluf Høegh	19/2
Jens Fynbo	19/2
Jonathan Sebulonsen	12/4
Jens Adolfsen	15/4
Ingvar Høegh	16/4
Gertrud Rask Karlsen	21/6
Peter Frederik Rosing	05/9

Ole Magnussen	05/9
Nikolaj Heinrich	05/9
Oluf Kleist (Olaf)	08/9
Emil Motzfeldt	08/9
Mariane Lund	08/9
Isak Trolle	08/9
Marius Petersen	08/9
Pavia Lange	19/9
Christian Jeremiassen	20/9
Uvdloriaq Løvstrøm	02/10
Johannes Karlsen	08/10
Jonas Jeremiassen	09/10
Ib Lorentzen	29/12

2002-mi slviusumik nersornaasiinerit

Nersornaaserneqarpoq:

Minik Rosing	8/1
Daniel Lennert	31/5
Sofie Petersen	9/6

2001-imi slviusumik nersornaasiinerit

Nersornaaserneqarpoq:

Erik Rde Frederiksen	21/6
Guðrun Chemnitz	21/6
Hans Jakob Frederiksen	21/6
Anda Kielsen	23/6
Ove Brandt	25/6
Jørgen Kleemann	18/7
Adam Nielsen	21/7
Angmalortoq Olsen	26/7
Karl Siegstad	29/8

2000-imi slviusumik nersornaasiinerit

Nersornaaserneqarpoq:

Jens Poulsen	13/1
Ulrik Mller	24/3
Abel Egede	21/3
Gerhardt Petersen	8/4
Angutearaq Davidsen	21/6
Kristian Lauritsen	27/6
Hansepjuk Gabrielsen	30/11
Heinz Barske	1/12

1999-imi slviusumik nersornaasiinerit

Nersornaaserneqarpoq:

Jakobine Rosing	07/06
Samuel Knudsen	07/06
Karl Knudsen	12/07
Ove Filemonsn	25/07
Peter Christensen	04/12
Peter Petersen	10/12
Bent Barlaj	12/12

1998-imi slviusumik nersornaasiinerit**Nersornaaserneqarpoq:**

Svend Junge Petersen	1/5
Samuel Olsen	21/6
Angutearaq Davidsen	21/6
Gert Vigh	1/7
Esais Broberg	10/7
Niels Borksand	3/9
Guldborg Chemnitz	4/9
H. C. Petersen	4/9
Inge Lynge	4/12

1997-imi slviusumik nersornaasiinerit**Nersornaaserneqarpoq:**

Emil Abelsen	4/2
Jakob Sivertsen	4/6
Jens Rosing	4/6
Josef Tuusi Motzfeldt	4/6
Peter Ostermann	4/6
Svend Erik Danielsen	20/6
Anders Berthelsen	21/6
Emil Zeeb	21/6
Emilie Lennert	21/6
Henrik Lund	21/6
Lazarus Olsen	21/6
Niels Berthelsen	21/6
Poul Bjerre	21/6
Orla Sandborg	21/6
Nikolaj M. O. S. Jensen	12/7
Helge Schultz-Lorentzen	14/11
Jørgen Meldgaard	14/11

1996-imi slviusumik nersornaasiinerit**Nersornaaserneqarpoq:**

Marius Nielsen	6/1
Alibak Steenholdt	27/9
Martha Biilmann	27/9
Robert Petersen	16/10
Einar Lemche	15/11

1995-imi slviusumik nersornaasiinerit**Nersornaaserneqarpoq:**

Ib Thyregod	24/2
Peter Augustinus	24/2
Ole Ramlau-Hansen	3/8
Kaj Kleist	29/9
Christian Vibe	10/11

1994-imi slviusumik nersornaasiinerit**Nersornaaserneqarpoq:**

Steen Malmquist	11/3
Anders Andreassen	26/8
Christian Lyberth	14/9
Pavia Nielsen	18/11

1993-imi slviusumik nersornaasiinerit:**Nersornaaserneqarpoq:**

Adam Lynge	20/4
Knud Sørensen	13/7
Finn Lynge	4/9
Charlotte Hansen	28/9

1992-imi slviusumik nersornaasiinerit**Nersornaaserneqarpoq:**

Poul Madsen	19/3
Lars Mller	30/10
Hans Larsen	22/11

1991-imi slviusumik nersornaasiinerit**Nersornaaserneqarpoq:**

Hans Kristiansen	4/2
Jørgen Chemnitz	4/2
Ove Filemonsens	4/2
Vittus Skifte Nielsen	4/2
Frederik Nielsen	30/4
Henning Brønsted	30/4
Johan Kleist (Aavaat)	30/4
John Jensen	30/4
Villads Villadsen	6/9
Flemming Hedegaard	12/9
Carl Broberg	30/9
Aqqaluk Lynge	3/10
Konrad Steenholdt	3/10

1990 slviusumik nersornaasiinerit**Nersornaaserneqarpoq:**

Kristian Berthelsen	20/4
Enos Lyberth	1/8
Jørgen Petersen	10/9
Otto Sandgreen	10/9
Poul Gaarden	27/9
Lars Vesterbirk	1/10
Agnethe Nielsen	29/11
Aqissiaq Mller	29/11
Dolf Lund	29/11
Eli Mller	29/11

Gunnar P. Rosendahl	29/11
Hendrik Nielsen	29/11
Margrethe Jeremiassen	29/11
Peter Jensen	29/11
Sofie (Suffiaaraq) Holm	29/11

1989-imi slviusumik nersornaasiinerit**Nersornaaserneqarpoq:**

Annas Olsen	21/6
Christian Lynge	21/6
Eigil Greve Knuth	21/6
Elisa Maqe	21/6
Elisabeth Johansen	21/6
Hans Holm	21/6
Hansearaq Frederiksen	21/6
Hendrik Eriksen	21/6
Henning Lund	21/6
Jørgen Peder Hansen	21/6
Katrine Sivertsen	21/6
Knud Hertling	21/6
Knud Kristiansen	21/6
Lars Emil Johansen	21/6
Moses Olsen	21/6
dq Olsen	21/6
Ole Ålgrd	21/6
Peter Egede	21/6
Peter K. S. Heilmann	21/6
Torben Hede Pedersen	21/6
Uffe Ellemann-Jensen	21/6
Otto Steenholdt	24/6
Niels Carlo Heilmann	3/7
Jonas Brønlund	18/8

Ilanngussaq 3

2007-imi inuusuttut inatsisartuisa inaarutaasumik aalajangersagaat

Inuiaqatigiit kalaallit naapertuilluartumik aqqissuussineranni immikkoortut ilanngunneqartariaqartut Kalaallit Nunaanni Inuusuttut Inatsisartuisa ulloq 25. januar 2007 akuersissutigisaat

Inatsiseqarnermut tunngasuni inuiaqatigiinni naapertuilluarnerusumik aqqissuussinissami ilaatinneqartariaqartut isigineqartut

1. Innuttaasut amerlassusiannut sanilliullugu nakuusernermik kinguaassiutinullu tunngasumik pinerluuteqartartut nunatsinni amerlasoorujussuupput. Tamanna akuseraaneqarsinnaangilaq. Nakuusernermik kinguaassiutinullu tunngasumik pinerluuteqartarnerit, tassungalu minnerunngitsumik ilanngullugu meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluinerit malunnaatilimmik ikilisinneqartariaqarput. Tamanna siunertaralugu pineqaatissiisutaasartut sakkortusineqarnissaannik eqqartuussiviit kaammattorneqartariaqarput. Kiisalu inuiaqatigiinnut akuulersitseqqinniarnermik pinerlussimasunik isumaginnittoqarfiup suliniarnera, ilaatigut katsorsaanssamik neqeroorutit aammalu pissusilersortarnermut tunngasumik ingerlatsinerit aqqutigalugit pingaarnerusunngortinneqartariaqarpoq. Inuiaqatigiinnullu akuulersitseqqinnissamik suliniutit pinerlineqarsimasut ikiorneqarnissaannut suliniutinik illuatungilerneqartariaqarput.

2. Pineqaatissinneqarsimasut nunatsinni utaqqisarnerat Danmarkimi utaqqisarnermit sivisuneruleqqunagu sivikilineqartariaqarpoq. Tamanna siunertaralugu pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfimmi inissat annertusaavigineqartariaqarput. Tamatuma peqatigisaanik pineqaatisseeriaatsinik nutaanik, soorlu inuiaqatigiinnut kiffartuussineramik atulersitsinikkut minnerunngitsumillu pinaveersaartitsiniarnermik suliniarnerup nukittorsaavigineratigut pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfimmi inissaaleqinerup annikillisinneqarnissaanut periarfissat misissuiffigineqartariaqarput.

3. Inuiaqatigiinnut kiffartuussinerup nunatsinni pineqaatissiisutigineqarsinnaalernissaa piaartumik sulissutigineqartariaqarpoq. Inuiaqatigiinnut kiffartuussineramik aalajangersimasumik ilusiliinissami tunngaviit makku atuuttariaqarput:

- Inuiaqatigiinnut kiffartuussineq pineqaatissinneqarsimasunik inuiaqatigiinnut akuulersitseqqinniarnermik imaqassasoq.
- Inuiaqatigiinnut kiffartuussineq pineqaatissinneqarsimasup inuiaqatigiinnut akiluteqarnissaanik imaqassasoq.
- Inuiaqatigiinnut kiffartuussineq pineqaatissinneqarsimasup piginnaasaanut naleqqussarneqassasoq.
- Inuiaqatigiinnut kiffartuussineq inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik imaqartariaqarpoq.
- Inuiaqatigiinnut kiffartuussineq pineqaatissinneqarsimasunut aningaaticigut annertuumik iluaqutissarsiffiussanngitsoq.
- Inuiaqatigiinnut kiffartuussineq annertuumik aningaasartuutissanngorlugi aqqissuunneqassanngitsoq.
- Inuiaqatigiinnut kiffartuussineq unammilleqatigiinnermut equsoortitsissanngitsoq.

Ilinniartitaanermut tunngasuni inuiaqatigiinni naapertuilluarnerusumik aqqissuussinissami ilaatinneqartariaqartut isigineqartut

4. Meeqqat atuarfianni ilinniartitsisut atuartullu pissusilersornissaat pillugu minnerpaaffittut malittarisassanik aalajangersaanissaq Inuusuttut Inatsisartuisa akuersissutigaa. Makku eqqarsaatigalugit taartaasartunik atuinermi sinaakkutissanik minnerpaaffittullu piumasaaqatini nunarput tamakkerlugi atuuttussanik aalajangersaasoqartariaqarpoq:

Taartaasartut ilinniakkatigut tunuliaquteqarnissaat
Atuartitsissutini ataasiakkaani taartaasartut qanoq piumasaaqarfigineqarsinnaanerat
Taartaasartunik atuinissamik pilersaarutininik ilinniartitsisut suliaqartarnissaat
Atuartitsissutit sorliit taartaasartut ataasiakkaanit nukittuffigineqarnersut pillugit atuarfiit qulaajaasarnissaat. Tamatumalu kingorna taartaasartut tamatumunnga naapertuuttumik agguataarneqartariaqarput.

5. Ilinniagaqarnermik aappaani tunngavissaqanngitsumik maanaannaq unitsitsinerimi ilinniagaqarnersuutisiarisimasat 10%-ii tikillugit utertinneqartarnissaannik aqqissuussinissaq Inuusuttut Inatsisartuinit taparserneqarpoq. Tamatumani piumasaaqatit erseqqinnerusut ilinni-

arneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat ilinniartullu akornanni isumaqatigiissutini aalajangersaavigineqartariaqarput. Aaqqissuussinerup taamaattup kingunerisaanik aningaasatigut artukkiissutissat arlaannaannulluunniit naammaginangitsutut oqaatigineqarsinnaangillat, tassuunakkulli inuusuttut ilinniagassamik toqqaanerminnut ilinniakkamillu ingerlatsinerminnut atatillugu akisussaassuseqarnissaat pingaarutilittut oqariartuutigineqarluni.

6. Ulluunerani paaqqinniffinni taamatullu ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni perorsaasunik amigaateqarneq erseqqillunilu imaannaangilaq. Meeqqanik paaqqinniffinni perorsaasut amigaatigineqartut nuna tamakkerlugu 300-juunerat Atuarfitalammilu ilinniartitsisut 450-it amigaataanerit Inuusuttut Inatsisartuinit assut isumakulunartinneqarpoq.

7. Perorsaanermik Ilinniarfimmi ilinnialersussatut ukiunut akuerineqartartut qanoq amerlineqarsinnaanerit Inuusuttut Inatsisartuinit oqallisigineqarpoq. Perorsaasut nunatsinni annertuumik amigaatigineqarput. Iliuussisat ajornartorsiummut tamatumunnga aaqqiissutaasinnaasut isumaliutigineqartariaqarput. Tamatumani eqqarsaatigineqarput ilinnialersussatut akuerineqartut amerlineqarnissaannut iliuussisat aammalu ilinniarnerminnik taamaatitsiinnartartut ikilisinneqarnissaannut iliuussisat. Perorsaasutut ilinniagaqalernissamut piareersaatitut ikaarsaariarnermik ilinniartitaanerup ukiumik ataatsimik sivissusillip pilersinneqarnissaa suliniutinut taakununnga ilanngullugu sulissutigineqartariaqarpoq.

8. Ilinniarnertuunngorniartarnermik maanna iluarsaaqqinneq naleqqussarneqartariaqarnerisooq, tassungalu ilanngullugu ilinniartitsissutit ataatsimoorussat ikilineqartariaqarnerisut ilinniartitsissutillu nammineq qinigassat amerlineqartariaqarnerisut aammalu ilinniartitsissut drama pingaartinneqarnerusariaqarnerisooq Inuusuttut Inatsisartuinit oqallisigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni ilinniarnertuunngorniartarneq aammalu ilinnialernissamut piareersaatitut ilinniartitsissutinik ataasiakkaanik ingerlatsineq pillugit nalunaarutissamik nutaamik siunnersuortoqarsimanera Inuusuttut Inatsisartuinit maluginarneqarpoq. Tassani allassimavoq ilinniarnertuunngorniartarnermik tamakkiisumik soraarummeernermit ilaassasut ilinniartitsissutit ataatsimoorullugit ingerlanneqartartut qulit kiisalu ilinniartitsissutit qinigassat pingasuniit sisamanut. Tamatuma kingunerisaanik tamanit ilisimaneqartariaqartunik ilinniarnertuunngorniartarnermik nalinginnaasumik ilinniartitsissutigineqartartut akigingikkaluarlugit anguniakkani soqutigisanilu aallaavigalugit ilinniarnermik katiterinissamut ilinniartuutut periarfissinneqarpoq.

Inuusuttut ilinniarnermik aaqqissuunneqarnerannut nammineq peqataasimasut ilinniartitsissutinut (faginnut) soqutigininnerunissaat, taamaalillunilu taamaatiinnartartut ikilisinneqarsinnaanissaat Inuusuttut Inatsisartuinit neriutugineqarpoq.

9. Ilinniarnertuunngorniartarnermik kalaalinningsagaq qanoq paasineqassanersoq aammalu ilinniarnertuunngorniartarnermik taamaattumut ilinniartitsissutit qaffasissunik piginnaanillit qanoq pissarsarsarineqassanersut Inuusuttut Inatsisartuinit paasinarsisinniarneqarsimavoq. Inuiaqatigiit assigiinngitsorpasuarunik katitigaammata kikkut tamarmik naligiimmik ilinniarnissamut neqeroorfigisinnaanissaat pisariaqarpoq. Taamaattumillu ilinniarnertuunngorniartarnermik nunatsinni pissutsit aallaavigineqartariaqarput.

10. Peqanngittarneq tunniussisarnerlu pillugit ilinniarnertuunngorniartarnermik ilinniartut maleruagassat qanoq sakkortusineqartariaqarnerit Inuusuttut Inatsisartuinit oqallisigineqarpoq. Peqanngittarnermik tunniussisarnermullu maleruagassat kiisalu naatsorsueriaatsit assigiit nuna tamakkerlugu atuutsinneqartariaqartutut isigineqarnerit oqallinnermit paasinarsivoq.

Peqanngittarnermik maleruagassat Danmarkimi ilinniarnertuunngorniartarnermik atuuttut assingisa nunatsinni atuutilersinneqarnissaat isumaliutigineqartoq ilinniarnertuunngorniartarnermik iluarsaaqqinnermik sulinermit atatillugu paasissutissiissutigineqarpoq. Peqanngissinnaanermit procentiliunneqarsimasooq appaavitinnagu ilinniartut kattuffii apeqqummut qanoq isumaqarneranik aperineqaaqqaassasut Inuusuttut Inatsisartuisa naatsorsuutigaat.

11. Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik aaqqissuussamik Eqqumiitsuliornermik ilisimatusarfimmik pilersitsinissaq Inuusuttut Inatsisartuinit oqallisigineqarpoq. Kulturikkut saqqummeeriaatsit qangatoortut nutaaliallu aammalu nunanut tamalaanut tunngassuteqartut siuarsaavigineqassasut Inuusuttut Inatsisartui isumaqarput. Eqqumiitsuliorneq pillugu qaffasinnerusumik atuagarsornertalimik ilinniagaqarsinnaanikkut eqqumiitsuliornerup ullutisinni inuiaqatigiinni sunneeqataasinnaanissaanut pitsaannerusumik tunngavissiisaaq.

Inuusutissarsiornermik, inuusutissarsiutinut ilinniartitaanermut suliffeqarnermullu tunngasuni inuiaqatigiinni naapertuilluarnerusumik aaqqissuussinissami ilaatinneqartariaqartutut isigineqartut

12. Manna aqutugalugu Inuusuttut Inatsisartuinit paatsugassaangitsumik oqariartuutigineqassaaq nunarput kalaallinit pigineqarmat. Tamatumunnga aallaaveqarluni

naalagaaffeqatigiinnermi peqataasut sinneri pisuussutiniq atorluaanermi aningaasatigut qulakkeerinniffigineqassanersut kalaallit danskillu ataatsimoorullugu isumaliogatigiissitaannut naliligassanngortinneqarumaarpoq. Tamatumunngali atatillugu Savalimmiunit nunatta ajornerusumik inissinneqarnissaa Inuusuttut Inatsisartuisa naatsorsuutigingilaat.

13. Takornariaqarneq nunatsinnit isertitsissutaasinnaasariaqarpoq. Takornarianut akiliisitsinissamut periarfissanik atuinissamut katersugaasiviit sulliviillu allat takornarianit takuniaavigineqartartut kaammattorneqarput. Isertitsissutaasinnaasunik nutaanik nassaarniarnermi nutaaliornissamut piumassuseqarnissamut aammalu takornariaqarnermik inuussutissarsiutip nunatsinni inuiaqatigiinnut tapersiutigisartagaasa annertusarneqarnissaannut takornariaqarnermik ingerlatsisut kaammattorneqarput.

14. Nunatsinni tamarmi ilinniartut inaat naammaginarturnmik pitsaassuseqanngippata nunatsinni ilinniartitaanerup suliniuteqarfigineqarneranik annertusaaneq pingaarutilimmik amigaateqalissaaq. Taamaattumillu ilinniartut inaasa pisoqqat, kajuminnanngitsut aserfallassimaqisullu Namminersornerullutik Oqartussanit ukiuni qaninnerpaani atorunnaarsinneqarnissaat Inuusuttut Inatsisartuinit taparserneqarpoq, tamannalu piffinni arlalinni assut pisariaqartinneqartoq oqaatigineqartariaqarpoq. Taamaattumik ilinniartut inaanni angissutsit ilusiligaanerillu minnerpaaffittut pitsaassusissaannik aalajangersaannissaaq aammalu ingerlaavartumik aserfallatsaalineqartarnerisa aaqiivigineqarnissaa Inuusuttut Inatsisartuinit taparserneqarpoq. Ilinniartitaanermut tunngasut pingaarnerusunngortinneqarnerannut aningaasat amerlaqisut ukiuni makkunani immikkoortinneqarnerat eqqarsaatigalugu anguniakkap taassuma anguneqarsinnaaneranik ilamaginninnissaaq tunngavissaqarpoq.

15. Pitsaasunik inuussutissartalinnillu nerisaqarnissamut akisussaassuseq ilinniarfinnut tunniunneqanngisaannassaaq, tamannami ilinniartunit ataasiakkaanit nammeneq akisussaaffigineqarmat. Taamaattorli nereri-aatsit, sutortarfiit aqqutigalugit nerisaqartitaaneq aammalu ataatsimoorluni nereqatigiittarnissamik aqqisuussinerit pillugit apeqqutit ilinniartut ilinniarfiillu ataasiakkaat akornanni oqallisissaqqippat. Taamaattumillu najukkani sunniuteqaqataannissamut periarfissaminnik atueqqullugit nunatsinni ilinniartut Inuusuttut Inatsisartuinit kaammattorneqassapput.

16. Inuusuttut ilinniagaqartut ilinniareernerminni nunatsinnut angerlarunik immikkut ilisimasaqalernissaaq siunertaralugu atorfeqareersumut malinnittaanermik aqqisuussinerimut peqataanissamik neqeroorfigineqar-

nissaat Inuusuttut Inatsisartuinit aalajangiiffigineqarpoq. Avataanit suliarortut najugaqavissunik taarserneqarnissaat siunertarineqarpoq, taamaaliornikkut avataanit suliarortut avataanit suliarortunit allanit taarserneqartarunnaaqullugit.

Namminersornerullutik Oqartussanit akilerneqartumik ilinniagaqarsimasut suliffimmut qinnuteqaateqartut aqqissuussaasumik salliutinneqartarnissaat Inuusuttut Inatsisartuinit itigartinneqarpoq. Nunatsinni atorfiit pillugit inuusuttuusugut unammillertussanngortinneqarsinnaanerput peqqinnartuuvoq.

Taamaattumillu piginnaanilinnik pisortassanillu nunatsinni ineriartortitsinerimik nutaamik aallartitsinissamik pilersaarutit pitsaalluinnartut Inuusuttut Inatsisartuinit isigineqarput. Taama neqerooruteqarnissaaq qaffasissumik ilinniagalinnuunnaq sammitinneqartariaqanngilaq.

Kalaallit ilinniakkaminnik naammassinneqqammersut nunatsinni sulisussarsiariniarneqartarnissaat eqqarsaatigalugu assersuutigalugu Danmarkimi ilinniartunut ataveqarnerup ataavartumik ingerlanneqarnissaa pisariaqartoq Inuusuttut Inatsisartui isumaqarput. Taama ataveqarneq suliffissat pillugit saqqummersitsisarnikkut, sungiusaammik sulinissamik aqqissuussinikkut, aasaanerani atuangiffeqarnermi suliffissaqartitsinikkut aammalu soraarummeernerimut atatillugu suliaqarnikkut assigisaanilluunniit ingerlatsinikkut pisinnaavoq.

17. Avataanit suliarortunik killilersuinerup maanna atuuttup atorunnaarsinneqarnissaanut piffissanngungitsoq Inuusuttut Inatsisartui isumaqarput. Ilinniagaqanngitsunik annikitsuinnarmilluunniit ilinniagaqarsimasunik killeqanngitsumik nunatsinnut tikerartitsinissarput pisariaqanngilaq. Taarsiullugu sulisartut nunaqavissut piginnaasaannik qaffassaaneermi suliffeqarfiit peqataannissaannik naatsorsuuteqartarnerput ingerlateqqinneqartariaqarpoq.

Angallannerimut tunngasuni inuiaqatigiinni naapertuillu- arnerusumik aqqissuussinissami ilaatinneqartariaqartut isigineqartut

18. Umiatsiaaqqani angallatinilu nuannaariutini isumannaallisaatinik atortoqarnissaaq inatsisitigut piumasaqaatinngortinneqartariaqarpoq. Inatsisitigut piumasaqaatit minnerpaamik ilagisariaqarpaat VHF-eqarnissaaq aammalu taski isumannaallisaatinik imalik "Anna"-mik taaneqartartoq.

19. Sulisunik aningaasaqarnikkullu allanngortitsinikkut nunatsinni silaannakkut angallanneq qanoq pitsanngorsarneqarlunilu pisariillisaavigineqarsinnaanersoq Inuu-

suttut Inatsisartuinit oqallisineqarpoq. Angallaseriaaseq inuussutissarsiortunut taamatullu innuttanut iluaqutaasumik aningaasartuutitut sapinngisamik naapertuut-tuullunilu pilersaarusiorneqarsinnaaqullugu angallaseriaatsip ataavartumik pitsanngorsarneqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Peqqissutsimut tunngasuni inuiaqatigiinni naapertuillu arnerusumik aqqissuussinissami ilaatinneqartariaqartut isigineqartut

20. Peqqinnissaqarfiup sullississutaasa ilaannut akiliuteqartitsisalernissaq atuutilersinneqartariaqarpoq. Tamanna peqqinnissaqarfiup aningaasartuutaasa killilersimaarneqarnissaat kisiat pillugu pissanngilaq aammali innuttaasut peqqissuunissaminut akisussaaffeqarnissannut kajumilersinneqarnissaat eqqarsaatigalugu pissalluni. Akiliisitsisarnerli ukiut arlallit atorlugit eqqukkiaartuaarneqartariaqarpoq, soorluttaaq aningaasatigut pisakinnerit eqqarsaatigineqartariaqarlutik. Peqqinnissaqarfiup sullississutaannut akiliuteqartarneq anigugassanngitsumik nappaatillinnut atuutsinneqartariaqanngilaq.

21. Nunatsinni imigassamik atuineq inuuniarnikkut peqqinnissakkullu annertuumik ajoqusiisarpoq. Ajoqusernerit tamakku akiorniarlugit pinaveersaartitsiniarnermik aammalu peqqissusermik siuarsaanissamik suliniutit siamasissut ingerlateqqinneqarnissaat sulii pisariaqartinneqarpoq. Imigassamik atuinerup annikilliseriarteqqinneqarnissaa pisariaqarpoq, pinaveersaartitsiniarnermilu aamma peqqissusermik siuarsaanissamik suliniutit imeriaatsitsinnut sammitinneqarnissaat taamatulli pisariaqartigaaq. Iliuutsit isummertarnermut allannortitsisinaasut inuillu pitsaasumik maligassiuisinnaasut pisariaqartippagut. Pinaveersaartitsiniarnermik peqqissusermilu siuarsaanissamik suliniutit najukkani taamatullu nuna tamakkerlugu killilersuutunik annertunerusunik tapertaqartinneqassapput. Isumaliutiginninnermi tamatumani manna tikillugu misilittakkat ilaatinneqarsapput. Imigassamik atornerluineq nunatsinni inuiaqatigiit ajornartorsiutaanni annertunersaavoq.

22. Naartuersittarneq pillugu inatsisitigut maleruagassat nutarterneqarnissaat Inuusuttut Inatsisartuinit sukuumiisumik oqallisineqarpoq. Naartuersinnerit amerlassusii nunatsinni meeqqat inunngortartut amerlassusiit amerlanerulersimapput. Pissutsit taamaannerat annertunerpaamik ernummatigineqartariaqarpoq.

2004-mut ukiumoortumik nalunaarusiamigut peqqinnissaqarfimmuut nakkutilliisup sulii ataasiarluni uparuarpa naartuersittarnermut inatsisitigut tunngavioq qangarsuarli naleqqukkunnaarsimasoq.

Inuusuttut Inatsisartuisa oqallinneranni makku tikkuarneqarput:

- Isumannaatsumik atoqatigiinneq, naartunaveersaatit kiisalu atoqatigiittarneq imigassarlu pil-lugit inuusuttut akornanni paasisitsiniaanissaq isummertarnermilu allannortitsiniarluni i-liuuseqarnissaq sulii pisariaqartoq,
- Suliniutit ataasiakkaat iluatsilluartut ataavartunngortinneqarlutillu nunarput tamakkerlugu siaruarneqartariaqartut, soorlu inuusat meeraaqqat sungiusaatit imaluunniit inuusuttumit – inuusuttumut paasisitsiniaasarneq, aamma
- Inuttut akisussaaffeqarnissamik oqariartuuteqarnissaq siunertaralugu naartuersittarnermut ajornanngitsuaqqamik pinngitsoorneqarsinnaagaluartumut annikitsunnguamilluunniit akiliisitsisalersinnaaneq isumaliutigineqarsinnaavoq.

Taamanna iluatsillugu erseqqissarneqassaaq isuman-naatsumik atoqateqarneq naartunaveersaarnerlu aamma angutit akisussaqaataaffigaaq.

Ilaqutariinnermut tunngasuni inuiaqatigiinni naapertuillu arnerusumik aqqissuussinissami ilaatinneqartariaqartut isigineqartut

23. Meeqqanup tapiissutit meeqqamut iluaqutaasumik atornerqartariaqarput. Meeqqanup tapiissutit imigassanut assigisaannulluunniit atornerqartut isumaginninnikkut oqartussaasunit paasineqaraangat tapiissutit aningaasannagornagit allagartannorlugilli pisissutaasinnaasunik tunniussinissamut periarfissanik atuuttunik atuinnissamut oqartussaasut nangaassuteqartariaqanngillat

24. Paarsisussaqaartinneqarnissamik qinnuteqareerner-mi kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiunneranni kommunip paaqqinniffiutaani inissamik kommuni neqerooruteqarsinnaanngippat namminersuutigalugu paarsisartunik atuinermi aningaasartuutit ilaannut matussutissanik aningaasunik angajoqqaanut taarsiis-suteqarnissamut kommunit peqquneqartariaqarput. Paarsisussaqaartitsinissamut qulakkeerinnissummik taamaattumik atuilernissap piareersarnissaanut kommunit ukiunik tallimanik periarfissinneqartariaqarput.

25. Meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluinerup aki-orneqarnissaanut nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarut piaarnerpaamik suliarineqartariaqarpoq. Iliuusissatut pilersaarut taanna najukkani iliuusissatut pilersaarutit tapertaqartinneqartariaqarpoq. Nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarummik piviusunngortitsinissami kommunit pimoorussillutik peqataanissaat qulakkeer-

neqassaaq, tamanna inatsisitigut piumasaaqateqar-nikkuinnaq pissangilaq aammali kommuninut akisus-saaffimminnik eqquutitsinngitsunut akiliisitsisarnikkut pissalluni.

26. Meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluisarnermik pinaveersaartitsiniarnermi iliuitsit ilaattut oqarasuaatikkut saaffiginnittarfimmik, meeqqanik atoqateqarusut-tartut meeqqanilluunniit atoqateqarnissamik eqqarsaa-teqartartut akeqanngitsumik kinaassutsiminnillu oqaati-ginninngikkaluarlutik saaffiginniffigisinnaasaannik aam-malu assersuutigalugu katsorsaanissamik neqeroorutaa-sunut peqataanissamut ikiorneqarfigisinnaasaannik pi-lersitsisoqartariaqarpoq. Attaveqaat oqarasuaatikkut si-unnersuisarnermut pioreersunut ilaanngunneqarsinnaa-voq. Oqarasuaatikkut attaveqaatip erseqqinnerusumik ilusiligaanissaa pillugu nunat allat misilittagaat isumas-sarsiorfigineqarsinnaapput.

**Taamaalillugu Inuusuttut Inatsisartuinit
ulloq 25. januar 2007 akuersissutigineqarpoq**

Inuuteq Bech / Morten Holm / Nukajaraq Olsen / Múte Bourup Egede / Miki Jensen / Eva-Marie Petersen / Kathrine Broberg / Aqqalu Jerimiassen / Makka Jensen Zeb / Dagmar Mørch Dalager / Susanne Jeremiassen / Jane Petersen / Natuk Lennert Dorph / Pakkutaq Joelsen / Stella Rasmussen / Naasunnguaq Hansen / Maalia Kleist / Minik Schmidt / Aviaaja Ezekiassen / Rasmus Larsen / Aqissiaq Sinclair Ström / Nina Olsen / Vera Larsen / Camilla Sommer / Sussi Ottosen Faurshou / Norsaq Lund-Mathæussen / Ivalo Thorin / Johansinnguaq Fisker / Ole Nathanielsen / Paneeraq Wille / Paninnguaq Falck-Petersen / Susanne Egede Jerimiassen